

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
NYELVEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGÓ
 Éves szám ára hétköznapi 12 fillér. Vasárnap 20 fillér

KERESZTYÉN PÖLITIKAI NAPILAP
 FŐMUNKÁSKÖZÖSÉG
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG U. 16
 Szerkesztőség T. 3 47. • Kiadóhivatal T. 3-48

A szivárvány-hidon

Irta: Milotay István.

A mindjobban elmérgesedő felekezeti heccelődések zsvájában irányt mutat minden becületes magyar lélek számára dr. Milotay Istvánnak, a „Magyarság” nagynevű főszerkesztőjének vasárnapi vezércikke, amelyet a Tiszántul épülésére teljes terjedelmében alább közlünk.

Valami nagy feszültség van a levegőben, — írta egyik liberális újság az elmúlt héten, a gondbaborultság álarca alatt gyönyört rejtegetve. Valami nagy feszültség van, írta, mert, ime, Baltazár püspök mennyi hévvel és mennyi méltósággal riadt föl egy pápai enciklikára s viszont Baltazár püspök fölriadására, válaszul milyen hangok riadtak föl az egri katolikus gyűlésen is. Valóban igaza van a feszültséget nyíltan kárhözható, de titkon óhajto liberális kárörömmek. Baltazár püspök csakugyan sose mulaszt el egyetlen alkalmat se, hogy föl ne riadjon. Talán a világ egyetlen protestáns püspöke se riadt föl ennyit a veszélyeztetett protestánsizmus védelmére, mint éppen ő. O tulajdonképpen egy állandó készenlét a megsértődésre. Szinte nimbuszát és létalapiját vesztené, ha egyszer hosszú időn keresztül nem volna mitől megsértődnie. De hát ez nála elképzelhetetlen állapot. O tipikus képviselője annak a protestáns főembernek, aki az évszázados sérelmi és elnyomó politika talajából és légköréből nőtt ki s ragaszkodik a nagy negációhoz akkor is, mikor az elnyomatások és sérelmek már régen a múlt rémei közé tartoznak. Olyan ő, mint azok a negyvennyolcas politikusok, akik valamikor a Habsburgok jelenlétéből éltek s mitóta a Habsburgok nincsenek és nincsenek negyvennyolcas sérelmek se, nagy zavarban vannak, miben keressék létjogosultságukat?

Nem vagyunk egyházi szakemberek s így nem tudjuk, mekkora sérelem van a pápa Öszentsége által legutóbb kiadott enciklikában a protestánsokra nézve. De, emlékeztetünk szerint, a pápák nem igen szoktak olyan enciklikákat kiadni, amelyek a protestánsizmus ügyét vagy szempontjait teszik magukévá. Azonfelül a pápa Öszentségétől azt se lehet igényelni, hogy tekintettel legyen a magyarországi feszültségre, tekintettel legyen arra, hogy itt most a protestánsok és katolikusok mennyire érzékenyek egymással szemben s hogy erre való tekintettel válogassa meg enciklikájának hangját vagy tartalmát. Viszont a magyar protestáns egyházi férfiak, akik ezt a feszültséget nagyon jól ismerik és ismerik a belőle származható ropant károkat is, a nemzeti egység s a nemzeti egyetértés kedvéért elnézőbbek lehetnének egy-egy ilyen pápai sérelemmel szemben, talán nem dülne össze a világ, ha ezt tennék s talán a másik oldalon is, — nem Rómát, hanem magyar katolikus testvéreinket érte — méltányolnák ezt az áldozatkészséget.

Egy hajdumegyei református ur-ember írta nekem, hogy a hajdusági, de általában a tiszántuli reformátusság milyen borzasztó válsággal küzd, anyagi és morális értelemben egyaránt. Azt írta, hogy kihalóban van az a szellem, amikor gazdag, áldozatkész kálvinista iparosok, kereskedők és gazdák végrendeletükben sose feledkeztek meg az egyház kulturális

és szociális intézményeiről, különösen a debreceni ós kollégiumról. Ez a szellem kihalóban van, mert maga a régi, erős, gazdag kálvinista társadalom is pusztulóban és hanyatlóban van. Helyüket Debrecenben egyre ellenálthatatlanabb hullámokban foglalja el a mindent elárasztó zsidóság, amely a Piac-utca házait épp úgy kiséjítja, mint a hatalmas városi uradalmak bérleteit. A debreceni zsidó gettó, amely az utolsó negyedszázad alatt nőtt a város nyakára, ma hatalmasabb és népesebb, mint a lembergi vagy csernovitzi zsidó külvárosok. És ezzel a folyamattal párhuzamosan nőtt a városi és falusi proletárság nagy serege. A tanyákon, pusztákon sokszor napi járóföldre pap nélkül, lelki gondozás nélkül élnek, halnak a népek. Elhagyatottságukban, gondozatlanságukban mindenféle szekták burjánzanak fel közöttük. Óriási feladatok várnak itt a református egyházra. Milyen nagy-szerű volna, ha Baltazár püspök urnak elsősorban ezek a gondok fájnának s csak ezeken tud következne azután a római enciklikák. De mi lenne akkor — írja ez a debreceni ur — a pesti liberális sajtóval, ki szállítaná neki a feszültséget s hogy könyvelhetné el akkor hétről-hétre a felekezeti sérelmekből támadt válaszokat és viszonyválaszokat?

Mert a viszonyválaszok se maradnak el. Károlyi József gróf például Egerben négy száz évre visszamenőleg kiásta a történelmet s meglepéssel állapította meg, hogy a katolikusok egészen ki vannak hagyva belőle. Ha ennek valami alapja volna, Károlyi gróf már korábban, a gimnáziumi vagy egyetemi tankönyvekből rájöhetett volna. De hát ő most mondja, mintegy Baltazárnak válaszul, hogy a protestánsok kirturák a történelemből a katolikusokat s negy-száz éven át azzal foglalkoztak, hogy polgárháborukat rendeztek. Istentem, hát persze, hogy rendeztek. Furcsa emberek voltak. Nem akartak vérpádon, gályán vagy börtönben meghalni. Ragaszkodtak hitükhöz és magyarságukhoz. De az akkori katolikusok is ilyenek voltak. Ők is rendezték ezeket a polgárháborukat. Mert, ugy látszik, akkor nem tudtak megnyugodni benne, nem akartak csak katolikusokul élni, ha magyarokul is nem élhetek. Mit fog szólni a történelem azokhoz a katolikusokhoz, akik létszek az előbbi választani az utóbbi nélkül?

De vannak itt még cifrább pörök is. Baltazár püspök urék azt kiáltják: le a svábokkal, az idegenekkel, a németekkel, akik a magyar katolizizmus élén állnak! — Nélkülünk ma is pogányok lennének, vagy elpusztultatok volna! — hangzik a válasz az illetékesektől. Ime, itt már ezer évre mennek vissza. Feldulják Szt. István király örökségét, bünnül róják neki, hogy nagy munkájában, mellyel a magyarságot a civilizációnak és a történelemnek megmentette, a nyugatra támaszkodott. Egy református pap azt írta nekem, hogy ő neki bizony nem ünne, nem nemzeti ünnep István király napja. Majdnem hozzáfűzi az indokokat is; mert, hogy a szent király, szegény, nem volt kálvinista. De egy cisztercita tanár ur viszont azt vágja a fejemhez, hogy az irredentizmus, amelyet mi művelünk, a legnagyobb eretnecség a világon. Mit feleljek neki? Hiszen ezek szerint Pázmány is eretnek volt, mert szemét a történelmi Magyarországra függesztette. Eretnek volt Martinuzzi

is, mert ezért a Magyarorszáért élt-halt, sőt Szent István is az volt, mert megteremtette ezt az egységet és Kapisztrán is, mert vérét ontotta határaiért.

Husz év óta, mióta a nevemet először újságban leírtam, küzdök a keresztyén gondolatért, a katolikus és protestáns magyarság jóvoltáért,

anyagi függetlenségéért, politikai uralmáért, erkölcsi tisztaságáért, kulturális virágzásáért s Bangha páternek ez elég jogcím arra, hogy kirekesszen a keresztyén zsurnalisztika köréből. Neki én csak protestáns vagyok s velem együtt csak protestáns a Magyarság is, de nem keresztyén. (Folytatása a második oldalon.)

Ötszáz ember borzalmas tűzhalála egy madridi színházban

Budapest, szeptember 24. Madridban vasárnap este leégett a Novedades színház. A tűz előadás közben tört ki és a 3000 néző között pánk támadt. Több, mint 500-an nem tudtak menekülni, akikre rázuhantak az égő színház romjai. A nagy szárazság folytán előállott vízhiány miatt tűzoltók nem bírtak teljes erejükkel szembeszállni a tűzzel és tevékeny-

ségük csupán arra szorítkozott, hogy a tűz tovaterjedését megátolják.

A sebesültek száma 850-nél több. Még nem állapították meg a tűz keletkezésének okát. Említésreméltó, hogy a színház nem egészen egy óra leforgása alatt teljesen elpusztult. A színházégés halálos áldozatai közül eddig 80-nak megszenezedett holttestét találták meg.

Összeomlás előtt a szovjet rémuralom

Budapest, szeptember 24. Londoni jelentés szerint az a hír érkezett Oroszországból, hogy a rémuralom összeomlás előtt áll. A hadsereg nagyrésze bolsevista ellenes. Állítólag az Ukrániában, Georgiában és Turkesztánban élő orosz törzsek el akarnak szakadni Oroszországtól.

Végtelenig halogatja a népszövetség a leszerelés tárgyalását

Még a leszerelési konferencia előkészítő bizottságának ülését is bizonytalan időre tolták ki

Genf, szeptember 24. Az 1. és 3. főbizottság hétfőn délelőtti ülésén Carlton de Wiart elnöklete alatt tárgyalás alá vette és elfogadta Benes előadó jelentését a leszerelési értekezlet előkészítőbizottságának munkálatairól. A jelentés szerint valamennyi delegáció megegyezett abban, hogy az előkészítőbizottság munkálatait folytatni kell, továbbá, hogy magát

vaslat, amelyet most a főbizottság a közgyűlés elé terjeszt.

Az előadói jelentés megállapítja ezzel kapcsolatban annak egyhangu felismerését, hogy a mostani helyzet mellett csakugyan

sikerült megvalósítani az első lépést a leszerelés után.

A politikai helyzet állandóan javul. A népszövetségi egyezségokmány, a békeszerződések, nevezetesen azok a leszerelések, amelyek az egyes országokban szerződések alapján történtek, továbbá a locarnói szerződések a biztonságnak olyan feltételeit teremtették meg, amelyek

lehetővé teszik egy általános leszerelési egyezmény megkötését,

másképp a helyzet még javulhat, hogy azok az államok, amelyek mai biztonságukat nem itélik elegendőnek, éljenek azokkal az eszközökkel, amelyeket a döntőbíráskodás és a biztonsági bizottság javaslatai megjelölnek.

A jelentés hangsúlyozza, hogy mindennek dacára a 3. főbizottság nem véli lehetségesnek, hogy meghatározott időpontot állapítson meg az előkészítő bizottság legközelebbi ülésévé számára. Ami magának a leszerelési értekezletnek egybehívását illeti, a 3. főbizottságban általános volt a vélemény, hogy az előkészítő bizottság legközelebbi ülésének befejeztével a bizottság bi-

(A vezércikk folytatása)

De hát én lenyelem ezt a tapolcai enciklikát és a Magyarság is lemond róla, hogy a tiszteletreméltó páter valaha is megértse bennünket. Ha olyan protestánsok volnánk, amilyeneknek ő gondol, azt mondanánk: vesszen az ország, csak mi ülhesünk a nyakán. De mi azt mondjuk, vesszen mindenféle kormányzat és minden politika, ha protestánsnak, ha katolikusnak is nevezi magát, ha vesztébe viszi az országot. Vigasztalás, hogy vannak másféle katolikusok is. Prohászka püspök, aki szent volt, el tudta nézni a keresztyéneknek a kálvinistákat is, ő szegény, a Pannónhalm és Debrecen között aranyhidról álmodott, Ravasz László pedig, aki a kálvinizmust nem dörgedelmeiben, de lelkieken éli, nem abban keresi ambícióját, hogy hetenként szállítsa a megfelelő felekezeti lapot, amely egy-egy vidéki lapot, amely egy-egy-egy-egy köztszámot csinál róla, hogy az illető járás területén az ugynevezett kálvinista kurzus óta hány protestáns és hány katolikus ember jutott hivatalhoz, a járásbírótól kezdve a tanfelügyelőn át a forgalmi ellenőrökig és a leventeoktatókig. Micsoda lélek élhet abban a vidéki társadalomban, ahol immár ilyen szemmel kezdik nézni egymást az emberek, ahol a derék, hivatott, érdem, aravalóság mind mellékes tekintetté válik a felekezeti elfogultság szempontjai mellett? Micsoda pokol ez itt közöttünk, miközben köröskörül a megszállt területeken protestánst, katolikus egyaránt irt, üz és gyikol az ellenséges uralom, csak azért, mert ezek egyformán magyarok és azok is akarnak maradni! Itt ezen a nyomorult indián rezerváción, ezen a Csonkamagyarországon pedig, ahol maholnap nem lesz egyetlen ember, aki ne függene vagy a zsidóságtól, vagy a kormányhatalomtól, azt kezdik egymástól kérdezni, hogy katolikus vagy-e, vagy protestáns?

És miközben a vallásért így hajba megyünk, hol az eredmény? A társadalom erkölcsi javulának talán, több talán a tisztesség, mélyebb az igazi vallásos érzés, több az áldozatkészség, a szeretet a szegénység iránt? Mélyül és növekszik az igazi emberi szolidaritás? Ellenkezőleg. Lassankint veszendőbe megy minden morális függetlenség, iszonyú önzés, szolgáló szellem, korrupció, anyagiasság, élvezetvágy uralkodik egy bukó, elmerülő társadalom összes jelenségeivel. Miért ez a süllyedés? Miért támadnak egymásra sokszor eszes és kiváló emberek is, miért nő ez a feszültség, ez a türelmetlenség, egy kis térre, egy kolduslehetőségek közé összeszorított társadalom tagjai és rétegei között? Azért, mert az elmúlt tíz esztendő alatt kiábrándultak minden magasabb nemzeti gondolatból, mert nincs politika, amely realitást tudott volna ilyennek adni s amely ezekre tudná irányítani az egész társadalom lelkét és energiáját. A konzolidációs politika máról-holnapra él nyolc esztendő óta megalkuvásokból, elvtelenségből, hitetlenségből. A nemzeti egység címe alatt lebeszél, leszerel, elrohaszt minden magasabb törekvést. Így jutottunk el odáig, ahol vagyunk. Ahelyett, hogy azon verekednénk, hogyan foglalhassuk vissza Kassát, vagy Kolozsvárt, azon esünk hajba, hány katolikus forgalmi ellenőr van, vagy hány protestáns leventeoktató. Ezen a történelmi örökségen marakszunk. Mit fog a jövő történelem irni ezekről a protestánsokról és ezekről a katolikusokról?

Szörme árak kész és feldolgozatlan állapotban legolcsóbban beszerezhetők. — Alakítást, javítást a legújabb divatlap szerint **Kőváry** szűcs mester készít. József kir. hercege-u. Kötetleua Bika fürdő mellett.

(A leszerelési konferencia folytatása)

zottság bizonyára célszerűnek fogja találni, hogy jelentést tegyen a tanácsnak az első általános értekezlet lehetőségéről és időpontjáról.

A jelentés végül kiemeli, hogy bár fontos és hasznos ez a lépés, még sem szabad elfeledni, hogy

a leszerelési munkálatok rendkívül nehezek, hosszú és állandó erőfeszítést kívánnak.

Az általános okmány, amelyet az 1. és 3. főbizottság együttes ülésén szakaszról-szakaszra letárgyal, első fejezetében

a békéltetés elérésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A fejezet kimondja, hogy az ellentéteket állandó, vagy különleges békéltető bizottság elé viszik, amelyet az ez ügyben szereplő felek alakítanak meg. Az öttagú bizottságban a felek egy-egy tagot neveznek ki, akit saját állampolgárai közül választhatnak. A három másik tagot közös

megegyezéssel egy harmadik hatalom állampolgárai közül választják.

A 2. fejezet, amely

a nemzetközi bíróság szabályozásáról szól,

kimondja, hogy mindazokat az ellentéteket, amelyekben a felek valamely jogot tesznek vitássá, az állandó nemzetközi bíróság ítélete alá bocsátják, kivéve azt az esetet, amikor a felek egy-egyeznek meg, hogy a döntőbíróhoz fordulnak.

A 3. fejezet a

döntőbíró megalakítását tárgyalja.

Ez a bíróság hasonló feltételek mellett alkul meg, mint a békéltető bizottság.

Az általános okmányhoz fűzött határozati javaslat felhívja az államokat, akár tagjai a népszövetségnek, akár nem, hogy fogadják el az okmányból folyó kötelezettségeket.

Már van egységspárti ellenjelöltje Kállaynak

Nagykanizsa, szeptember 23. Az egységspárt kanizsai csoportja vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a polgári egyesület nagytermében képviselőjelölő ülését. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel járult hozzá Bazsó József ipartestületi elnök jelöléséhez, akinek ötven tagú küldöttség adta tudomására a gyűlés határozatát. Bazsó József rövid beszédben megköszönte a bizalmat és megfogadta,

hogy minden erejével a város érdekeit és kívánságait fogja előmozdítani.

Kállay Tibor egyébként tegnap ismét Nagykanizsára érkezett s program szerint folytatja látogatásait a kerület választópolgárainál. Az izraelita ünnepek után barátságos társasvacsorákat rendez a Kállay-párt a különböző éttermekben.

Itália és Görögország szövetségre léptek Venizelosz nagyjelentőségű tárgyalásai Rómában és Párisban

Róma, szeptember 23. Szokatlan ünnepléssel, amely a látogatás politikai jelentőségét erősen aláhúzza és kiemeli, fogadta Rómában az olasz kormány Venizelosz görög miniszterelnök látogatását. Venizelosz kevéssel megérkezés után fogadta az olasz sajtó képviselőit, akik előtt hódolattal emlékezett meg Mussolini államférfi nagyságáról és arról a munkáról, amelyet Olaszország érdekében végzett.

Vasárnap délelőtt a Chigi-palotában Mussolini és Venizelosz ötnegyedórás tanácskoztak négy szemközt egymással. Ezután átmentek a szomszédos fogadóterembe és Grandi államtitkár, valamint a római görög követ és a külügyminisztérium magas funkcionáriusainak jelenlétében ünnepélyes formák között

aláírták a Görögország és Olaszország között megkötött szerződéseket.

Ezek a szerződések a nyilvánosság előtt barátsági, döntőbírói és egyeztetési szerződések gyanánt szerepelnek, de beavatott helyen úgy tudják, hogy a görög-olasz meg egyezésnek messzemenő politikai fontossága van és tulajdonképpen teljes szövetséget jelentenek a két ország között.

A görög miniszterelnök még két napig marad Rómában, azután Párisba utazik, ahol Briand várja. Itt fontos tanácskozásokat fog folytatni Marinkovics jugoszláv külügyminiszterrel is, úgy, hogy Venizelosz római és párisi látogatásának az egész kelet-európai politikára kiható nagyjelentőségű következményei lesznek.

Vetőmagvak pácolása

megakadályozza azok úszkösödését és csiraképeségükre serkentő hatással bír. Természetesen nem minden pácoló szer mutatja fel ezt a kettős eredményt, azért nézze meg jól, hogy milyen csávázó szert használ, mert attól függ jövő évi termése. Az összes bevált pácoló szereket gyári áron árusítjuk.

Kontsek Géza k. r. t.

Hirdessen a Hajdúföldben

Autóelgázolásért 15 napi fogház

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ez év márciusában súlyos autó és szekér karambol történt Hajduszoboszlón. Jenkei Sándor budapesti sofőr autójával elütötte Márton Sándor gazdálkodót, aki szekérével haladt az uton. Az elgázolás súlyos volt, mert úgy Márton, mint kocsisa Medve János megsebesültek. A karambol a sofőr vigyázatlanságából történt s mint a tárgyaláson kiderült, Jenkei már több ízben volt büntetve gyorsajtás miatt.

A debreceni törvényszék Jeney Sándor elnökleite alatt működő büntetőtanácsa példásan szigorú ítéletet szabott a sofőrre. Gondatlanságából okozott testisértésért

15 napi fogházbüntetésre ítélte

s egy évre eltiltották autózásától. Egy év múlva is csak akkor ilphet a kormánykerék mellé, ha újra sikeresen levizsgálják az autózásról.

A sofőr meglebbezte az ítéletet.

Felemelik a színházi ruhatár díjait

Kardoss Géza szinigazgató ismét egy kérelmet terjesztett a városi tanács elé. Legújabb kérvényében hivatkozik a ruhatári díjak csekély összegére és arra való hivatkozással, hogy a békeidőben ezer-kétezer koronát szedtek a ruhatárba helyezett tárgyakért, a jelenleg 8 és 16 filléres díjakat 10 és 20 fillérré óhajtja felemelni.

A tegnapi tanácsülésen Vass Károly tanácsnok ellenezte a díjak felemelését, mivel egy nagyobb családnál jelentékeny többletet jelentene. Csűrös Ferenc ezzel szemben azzal érvelt, hogy a 20 és 10 filléresekből vissza járó pénzt ugys a pénztárban szokta hagyni a közönség.

Vass Károly: Tessék apró pénzt hozni! Ez ma már nem indok!

Misztli Károly: A gyakorlat azt mutatja, hogy a ruhatárban sohasem tudnak visszaadni a pénzből.

A tanács elnöki döntéssel úgy határozott, hogy elfogadja a szinigazgató díjemelési kérelmét.

Felakasztással fenyegette a feleségét

(A Hajdúföld tudósítójától.) Némrégiben hitvesgyilkossági kísérlet történt Hajdubagos községben. Farkas András földmives feleségét, Rácz Esztert féltékenységből

fel akarta akasztani a szoba mestergereudájára.

Az akasztás nem sikerült, mert az asszony kétségbeesve védekezett s így sikerült kimenekülnie a szobából s egyenesen a csendőrségre futott és feljelentette az urat. Az eset után Farkas ellen szándékos emberölés büntetnének kísérlete miatt indított eljárást a debreceni vizsgálóbíró.

Farkas vizsgálóbírói vallomása szerint nem akarta feleségét megölni, csupán a felakasztással való fenyegetéssel

azt akarta elérni, hogy feleségét valamásra bírja és így megtudja tőle a csábító nevét.

E védekezését azzal is alátámasztotta, hogy az eset után egy percig sem élt külön feleségétől.

A debreceni ügyészség az iratok áttanulmányozása után Farkas András ellen a további eljárást megszüntette.

— Az Új Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden újságárusnál.

Mozaikok a régi Debrecenből

(A Hajdúföld tudósítójától.) A régi Debrecenről sok-sok érdekességet őriz a városi levéltár. Egy más, le-tűnt, visszahozhatatlanul elmúlt világ merül fel az előtt, aki a protoco-lumok megsárgult lapjait forgatja. Város, amelyben más volt az er-kölcs, a gondolkodás, mások az em-berek. S ha ma már „középkorias”-nak, „sötét”-nek is tűnik fel, ami ak-kor természetes, mindennapi jelen-ség volt, aki a dolgok mélyére tud rézni, megláthatja, hogy sok min-denben bizony jobb, okosabb, becsü-letesebb volt az akkori világ, mint a mai. Akik szabadversenyről, liberá-lizmusról beszélnek, éppugy, mint azok, akik a fajvédő gondolat hívei, jöjjenek csak ide a sárga akták közé s meg kell látni, hogy milyen volt az a komoly, becsületes fajvédelem, amely legfőbb életelve, vezérlő esz-méje volt a régi Debrecen életének. Minden lap, minden sor irás arról szól, hogy itt tudták fegyelmbe tar-tani, védeni, gazdagítani a magyart. A céhbeli ifjaknak kötelezővé tették a nősülést, hogy szaporodjon a fajta, ugyanakkor azonban gondoskodtak róla, hogy semmiféle idegen gyilkos szabadversenye ne vegye el a ke-nyeret a debreceni magyar elől. Szi-goruan megkötötték, hogy ki mit árulhat a szabad-sokadalomban, — vagyis a vásárban; zsidó, görög, ör-mény éjszakára nem maradhatott a város falai között. Vigyáztak a szi-gorú erkölcsre, a tisztas életre, drá-kói eszközzel büntettek minden abu-zust.

Itt lenne az ideje, hogy ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével is megírja valaki a régi Debrecen életét, történetét. A napisajtó króni-kása a szokott újságírói elnagyolás-sal itt is csak az érdekességre, a de-licates csemegére vadászhat. Azok-ból adunk most itt némi összevissza-ságban egy kis mozaikot.

A válóperes férj hóhérekén

A mai válóperes világban nem ér-dektelen feleleveníteni egy 1690-es évekből maradt esetet, amely rosszul ütött ki a férjre. A régi idők króniká-sa ekként örökítette meg a furcsán végződő válóperet:

„Hosszmán Péter, hogy az ő fele-ségét hitetlenül elhagyta, hittel mon-dotta, hogy minek előtte véle meg nem eskütt is, akkor is nem szerette, véle soha nem lakik, ha meg kell is hálnia.

Deliberatum: mint nyilvánvaló ha-mishitű hóhér által szalmakoszoruz-tassák meg és üzetessék ki a Város-ból.”

„Pofájukra süttessék a hamispénz”

Ugyanebben az időben rossz dol-guk lehetett a hamispézkészítőknek is. Csáki Gáspárra és Somodi Ba-lázsról valami pénzhamisítás derült rá, mire a tanács így deliberált mind kettőjükre nézve:

„A hamis pénz hóhér által három helyen, ugymint: a homlokájára s két poijájára odasüttessék, lebélyo-goztassák”.

A cigányok a városból kiűzettségének

A régi magisztrátus nem igen szi-velt semmiféle idegen nációt. Zsidó-nak, olahnak, örménynek, rácnak nem lehetett tulságosan kellemes dol-g a debreceni tartózkodás. Például 1697-ben egyszerűen kikergették Debrecenből a cigányokat.

„A cigányokról végeztetik, — mondja a tanácsi deliberatum, —

hogy valaki cigány névvel nevezte-tik, a Városból kiűzetessék, hagyat-ván meg a furó és békó csináltatás-ért három, ugymint Ádám vajda a Sz. Annában, János vajda Mesterben, György vajda Miklósban és a Réz-műves.”

Szegénykataszter 1720-ban

Semmi új nincs a nap alatt. Példa erre az alábbi eset, melyből kitűnik, hogy már 1720-ban is csináltak sze-gény-katasztert.

„A Koldusok eláradtanak, megtilalmaztassák, hogy házanként ne járjanak, — határozta a tanács, — ha kik érdemesnek ítéltetnek bizo-nyos jellel járhasanak. Minden kol-dusokat azért a házgazdák a város-házára felhajtsanak, a város népei is házanként összeírassanak, kiknek-kiknek micsoda lakói vagynak”.

Az utolsó debreceni boszorkány-per 1719-ben folyt le s ennek histó-riáját így örökítette meg a jegyző-könyvek írója:

„Szenczi Istvánné, Karap Erzsébet elleni tanuvallomásokból világos, hogy magát boszorkányságra adta. Más is kényszerített, hogy tanulja meg tőle, módját is előadván, halott hátán napfényel kását főzni, Istent ördögáttával mondván káromko-dott”.

Fel van jegyezve az is, hogy egyik polgár szolgálójának olyan szert ígért, „melytől gyermeke nem lé-szen”.

A tanács úgy határozott, hogy „másoknak retentő példájára hóhér által feje vételessék”.

Halál a gyermek-gyilkosokra

Érdekes, hogy a régmúltban mi-lyen drágói szigorúsággal büntették a mai időkben oly gyakran előfordu-ló bűnt: a gyermekgyilkosságot.

Szappanos Istvánnénak és lányá-nak, Dorkának ilyen törvénye lett: „Hogy mivel lányát Szappanosné latroknak elkerítette, mikor aztán annak gyermeke született, kutba vet-vén eltökítette. Annak okáért, mint paráznak vétkeztenek, Szappanos Istvánné mind az leányával Dorká-val elevenen földbe temettessenek.”

Egy másik feljegyzés szerint 1619-ben Szigyártó Máthé szolgálóját, ki gyermekét „elrekkentette”, szintén elevenen való eltemetésre ítélték, a mi azonnal végbe is ment.

Nyolc lábu malac a Csemete-utcán

Végezetül egy humorosnak tetsző eset:

„Szücs Ferencné, minthogy a Pré-dikátorok kiperdikáltak, hogy ló-dingos, puska-palaczkot vetvén a nyakába, hajdu-módra üvöltött, huj-jogtatott, lövöldözött, szekéren nyar-galózdott, megpirongattatván, bünte-tése másszorra maradjon.”

Bizony, ilyen érdekes világ volt még abban a régi Debrecenben, ahol még csoda is történt 1639-ben, mert mint a jegyzőkönyv írója bevezette a nagy könyvbe: „Disznó itt Debre-cenben, a Csemete utcában egy ma-lacot fiadzott, melynek egy feje, négy füle, egy dereka, de hátulsó része kettős volt és nyolc lábai vol-tak.”

Marschalkó Lajos.

Országos ünnepség keretében leplezték le vasárnap Tisza Kálmán berettyóujfalui szobrát

(A Hajdúföld tudósítójától.) Cson-kabihar-vármegye székhelyén, Be-rettyóujfaluban vasárnap leplezték le a vármegye nagy fiának, Tisza Kál-mán miniszterelnöknek szobrát or-szágos ünnepség keretében. A szo-borművet a bihari közönség még évekkkel ezelőtt készítette el Szent-györgyi István budapesti szobrász-művésszel s eredetileg Nagyváradon akarták felállítani. A trianoni meg-szállás folytán Berettyóujfalut jutott a művészi kivitelű Tisza-szoborhoz, mely úgy elgondolását, mint kivite-lét tekintve mesteri alkotás. A leple-zési ünnepségen megjelentek dr. Szcitovszky Béla belügyminiszter, vitéz Horthy István ny. lovassági tá-bornok, Beöthy László ny. miniszter, Szász Károly, az akadémia másod-elnöke, dr. Darkó Jenő egyetemi rector magnificus, Streicher Andor szatmármegyei alispán, Baltazár De-zső püspök, dr. Thegze Gyula, dr. Hankiss János, dr. Tankó Béla egye-temi tanárok, a Magyar Tudományos Akadémia, debreceni Tisza István Tudományegyetem, Tisza István Tu-dományos Társaság, a református egyház küldötttségei, továbbá a vá-radi társadalom Csorkamagyaror-szágba menekült tagjai, Szabolcs, Ung, Bereg és Hajdu vármegyék ki-küldötttsége s még számos fővárosi köz-életi előkelőség. Az ünnepélyen kép-viseltette magát az országgyűlés fel-sőháza is, míg az alsóház azzal a különös indokollással mentette ki ma-gát, hogy a szoborleplezést nem tartja országos jelentőségűnek.

A szoboravatási ünnepély

A rohamos fejlődésnek indult me-gyeszékhely vasárnap reggelre lo-bogódiszba öltözött. A leplezési ün-nepet istentisztelet előzte meg, melyen Baltazár Dezső püspök végezte a templomi szolgálatot. Templomból jövet a közönség báró Feilitzsch Ber-thold főispán és dr. Fráter László al-ispán vezetésével az újonnan épített polgári iskolába vonult, melyet ezal-kalomból adtak át rendeltetésének. A szoborleplezési ünnepély délben kezdődött el a Piac-téren. Itt dr. Miskolczy Pál kormányfőtanácsos, kir. közjegyző tartott gondolatokban gazdag avató-beszédet. Szónoklatá-ban méltatta Tisza Kálmán egyéni-ségét, történelmi szerepét és bihari lelkének kiváló vonásait. Nagyhatá-su emlékbeszédét e szavakkal fejezte be:

Tisza István mártír lett, de mártír volt az öreg Tisza is, aki ugyan nem életét, de éle-tének nyugalomát, munkásságának eredmé-nyét, az oly jóleső népszerűséget égette el a kötelesség és a haza oltárán. Ma Tisza-kul-tuszt örzünk, hogy követendő példaképet ál-lítsunk az új nemzedék elé és hogy az erköl-csi tanulságokat közkinccsé tegyük. Ennek a kultusznak dícsőrebe vonjuk Tisza Kál-mánt. Mint ember egész életét a közügynek szentelvén, a maga jóvoltát, egyéni érdekeit alá tudta rendelni a magasabb nemzeti ér-deknek, le tudta győzni önmagát és a legerő-sebb emberi érzést, a hisúságot, aki az igaz barátot szerette és megbecsülte, aki méltat-lanságot, hálatlanságot zúgolódás nélkül, ke-resztyéni türelemmel viselve, a jól végzett kötelesség tiszta lekiismeretével, Krisztus szent hitében megnyugodva halt meg 1902-

ben. Tisza Kálmán porai Geszten nyugosz-nek, hol a Tisza-család kriptájának ajtajára e szavak vannak írva: „Feltámadunk” és ime feltámadott.

A leleplezési aktus

Miskolczy Pál e szavai után lehu-lott a lepel, miközben a szónok har-sány hangon ezeket mondotta: „Ha ez a szobor egyszer vaslábain elin-dul, nem áll meg Nagyváradig.” A gyönyörű szoborművet Szcitovszky belügyminiszter a kormány, Beöthy László a felsőház, Baltazár Dezső a református egyház, Troianovits An-tal a római katólikus egyház, dr. Darkó Jenő a Tisza István Tudo-mányegyetem és vitéz Szilárd szék-kapitány a Vitézi Szék nevében ko-szorúzták meg. Koszorút helyeztek el a szomszédos törvényhatóságok kiküldötttségei is.

Közebéd a levante-házban

Délután 2 órakor Bihar vármegye 300 terítékes ebédet adott a levante-ház disztermében. Előétel után báró Feilitzsch Berthold főispán a Kor-mányszóra, Pappszász Károly csá-szári és királyi kamarás pedig Szcitovszky Béla belügyminiszterre mon-dott pohárköszöntőt. A banketten számos beszéd hangzott el s a be-lügyminiszter is felszólt, éltetve a feltámadásra váró bihari közönséget.

Az Ady-társaság ezévi programja

A debreceni Ady Társaság hétfőn este tartotta meg szezonnyitó vá-lasztmányi ülését Ady Lajos tanke-rületi főigazgató elnöklésével. Az ülésen a társaság megállapította a jövő évi programját.

A megnyitás után Ady Lajos ke-gyeletes szavakkal parentálta el dr Schlotter Ferencet, a társaság el-hunyt ügyészét. Erdős József dr indítványára elhatározta a választ-mány, hogy Schlotter Ferenc emlé-kére az Ady Társaság alapítványt lé-tessit.

Juhász Géza ügyvezető elnök is-mertette ezután a társaság idei pro-gramját. Az idén Móricz Zsigmond, Szabó Dezső, Karinty Frigyes, Ma-kai Sándor dr erdélyi református püspök, Földessy Gyula és Kassák Lajos szerepelnek vendégként az Ady Társaságban, valamint Farkas Imre. A társaság Ady Endre halála-nak tíz éves fordulójára alkalmából Ady-emlékkiállítás rendez s előadás-sorozatot rendez, amelyben a társa-ság tagjai a modern irodalmi, képző-művészeti és zenei irányokról adnak elő.

A képzőművészeti szakosztály az idén is megrendezi a tavalyi, nagy-sikerű kiállítás mintájára tárlatát, a zenei szakosztály pedig Kodály Zol-tán közreműködésével rendez es-télyt.

A választmány beható eszmecsere után elfogadta a magasszínvonalu programot.

— A ker. tanácsadó iroda a Ker. Nemzeti Liga debreceni osz-tályának a szegénysorsu magyar emberek istápolására és jogi tanács-adásra alakult szerve mindennemű u'baigazításra ismét rendelkezésre áll minden szerdán és szombaton délután 6 tól 7-ig. (József kir. hg u. 16., bejárat a kapu alatt.)

A Tiszántul legelterjedtebb, gyors és jó munkáiról legelismertebb **kelmefestő, vegytisztító, és gőzmosó,** valamint plissézoló és gouvlerózó intézet a **Palotayé.** Telep: Honvéd-utca 9/j. Telefon: 10-80. Üzlet: Kálvin-tér 5., Baththányi-utca 26., Hunyadi utca 15.

A tisztis lawn-tennisz kör

házi versenye és társasvacsorája

A debreceni katonatiszti lawn-tennisz-kör szeptember 28. és 29-én házi versenyt rendez, melynek sorrendje és feltételei a következők:

Verseny időpontja: szeptember 28. és 29-én 15 órától alkonyatig.

Versenyszámok: a) felnőtteknek: 1. Férfi egyes, 2. női egyes, 3. férfi páros, 4. női páros és 5. vegyes páros. b) Ifjúsági verseny (15 éven aluliaknak): 1. férfi egyes, 2. női egyes, 3. vegyes páros.

Díjazás: Felnőttek részére: a férfi és női egyes első díja: tiszteletdíj. II. és III. díjplakett. A többi számban I. és II. díj egy-egy plakett. Az ifjúsági verseny résztvevőinek: férfi és női egyes első díj: tiszteletdíj I. és II. plakett, — a vegyespáros: I. és II. díj egy-egy plakett. Amennyiben a várakozáson felül tiszteletdíjak a verseny részére adományoztatnának, a rendezőség fenntartja magának a jogot arra, hogy mely számokat jutalmazzon még tiszteletdíjjal.

Verseny-feltételek: 1. Nevezhet minden, tagdíj hátralékban nem lévő tag és állandó vendég. 2. A mérkőzés 3 játékre megy (gyermekknél 1 játék). 3. A verseny elbírálása a MOLSz verseny- és fegyelmi szabályai szerint történik. 4. A versenyszámok és a mérkőzések sorrendjét a versenybizottság állapítja meg. 5. A nevezéseket a versenybizottság indoklás nélkül visszautasíthatja. 6. Minden játékos tartozik a rendezőség felhívására bíraskodni. 7. Nevezési díj számonként 2 P. (Gyermekeknek 1 P.) 8. Nevezés személyesen, a tennispályafelügyelő tiszteknél, írásban pedig a Debreceni Katonatiszti Lawn tennis Kör vezetőségénél (Péterfia-utca 58. sz., dandárparancsnokság) történhet. A nevezési díjak a nevezéskor befizetendők. 9. Nevezési határidő 1928 szeptember 27-én délután 5 óra. 10. Sorsolás szeptember 27-én a tenniskör helyiségeiben.

A versenyen indulnak a legkiválóbb debreceni tenniszjátékosok, közöttük Nagy Duci, Krasznay százados és neje, Afonyi főhadnagy és neje, Dalmy Magda, Sipos Pöre, Thury László és Sipos Miklós.

A verseny lefolyása után az intézőség szeptember 29-én este fél tíz órai kezdettel a Tisztis Kaszinó téli helyiségeiben (Péterfia-u. 58.)

táncsalábbal egybekötött családi összejövetelt rendez,

melyre a tennisz-kör tagjait és a tisztikaszinó vendégeit ezuton hívja meg tisztelettel a rendezőség.

A családi összejövetelen a ruhatáridő személyenként 1 pengő. A tisztikaszinó fehér igazolványával rendelkezőknek, ezen igazolvány felmutatása mellett, ruhatáridő váltaniok nem kell.

Kedvezőtlen időjárás esetén a versenyt később meghatározandó időpontban tartják meg. A családi összejövetel azonban ettől függetlenül, a kiírt időben lesz.

Az Arany-Bika pincevendéglőben

3 fogásos ebéd:

Leves, főzelék feltéttel, tészta	P 120 f.
vacsora	P 1.— „
leves, üres főzelék	P 40 „
zóna	P 40 „

Pontos és figyelmes kiszolgálás! Jégbe hűtött italok! Lejárt: József kir. herceg-utcai oldalon.

A debreceni evangélikus egyház meghirdeti a pályázatot a lelkesi állás betöltésére

Vasárnap zajlott le az egyháztanács közgyűlése

(A Hajdútelep tudósítójától.) A debreceni evangélikus egyháztanács vasárnap tartotta közgyűlését a Miklós-utcai evangélikus templomban. A közgyűlésen Debrecen evangélikus társadalmából nagyszámban vettek részt az előkelőségek. Így megjelent dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár, felügyelő, Galánffy János kir. közjegyző, Horvay Róbert reáliskolai tanár, Labossa Lajos evang. hitoktató lelkes, Sexty Emil, a Nemzeti Bank debreceni fiókjának főnök-helyettese, Mentze Henrik nagykereskedő és még igen számosan.

A közgyűlésen a legutóbbi egyháztanácsi ülés jegyzőkönyvét Fuchs Antal olvasta fel, melyhez Horvay Róbert fűzött megjegyzést s erre Labossa Lajos válaszolt. A közgyűlés ezután a negyedik tanítói állást ismét Gulácsy Lászlóné Koppány Rózával töltötte be, az iskolaorvosi állást pedig dr. Mayer Elek klinikai

tanársegéddel — egy év tartamára — a múlt évi feltételek mellett. Azután áttért a közgyűlés a tulajdonképeni tárgyra, a Farkas Győző lelkes elhalálása folytán megüresedett lelkesi állásra történő pályázatok kiírására. A közgyűlés véglegesen megállapította a hivány szövegét s többségi határozattal úgy döntött, hogy külön senkit sem szólít fel pályázat benyújtására.

A pályázat beadásának végső terminusa november 1 déli 12 óra

Elnökség az állást kétszer egymásután az Evangélikusok Lapjában és a Harangozóban fogja meghirdetni. — Domján főesperes végül megállapította, hogy az összeállított, kifüggesztett s általa megvizsgált névjegyzék hiteles. A közgyűlést megelőző istentiszteleten Uray Sándor ref. lelkes tartott mélyhatású beszédet a gyermeknevelésről.

A független magyar bíróság a nemzeti elnyomottság tövisszorosuját viseli

Wolff Károly és Dávid István nagyértékű előadásai a soproni bírói kongresszuson -- A közgyűlésen indítványozták, hogy a bírák a Szent Korona nevében hozzák ítéleteiket

(A Hajdútelep tudósítójától.) Az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület szombaton és vasárnap tartotta kongresszusát Sopronban. Az ország minden részéből nagyszámban érkeztek vendégeket vitéz dr. Simon Elemér főispán és dr. Thurner Mihály polgármester fogadták az állomáson. A kongresszusra Sopronba érkeztek dr. Juhász Andor, a Kuria elnöke, dr. Wolff Károly az udvarnagyi bíróság s az országos bírói egyesület elnöke, dr. Degré Miklós budapesti táblai elnök és több, mint háromszáz bíró és ügyész.

A kongresszuson Debrecenből Olchváry Zoltán királyi ítéltáblai elnök, dr. Szirmai István kir. főügyész és dr. Kesserű Lajos kuriai bíró, törvényszéki elnök és még igen számosan vettek részt.

Dr Wolff Károly beszéde

A közgyűlés vasárnap délelőtt kezdődött dr. Wolff Károly hatalmas erejű megnyitó beszédével. Megemlékezett a magyar Kossuth-zarandokok ezévi amerikai utjáról, amelyen a magyar bírói kart az a nagy kitüntetés érte, hogy Newyork állam leg-

felsőbb bíróságának tárgyalásán az elnöklő bíró őt, mint a magyar bírói kar képviselőjét, maga mellé ültette a bírói emelvényre. Amerikai honfitársaink szerint ezt a kitüntetést a magyar bírói kar meg is érdemli, mert pártatlansága, függetlensége és megközelíthetlensége eszményképpen lebeg az amerikai magyarok szeme előtt.

Amíg egy nemzetnek erkölcsi értékei vannak, megcsontíthatják, de jövőjétől el nem űthetik. A mai ülés is — mondotta a szónok — ilyen erkölcsi értékek szolgálatában áll. A gazdasági erők gigantikus harcában nagy szervezkedés folyik mindenfelé. A bírák szervezkedése azonban nem egyéni érdekeket szolgál, hanem közügyet, mert amikor a bírák helyzetük javításáért küzdenek, akkor tulajdonképpen a bírói függetlenségért, a magyar alkotmány integráns részéért és a nemzet ügyéért harcolnak. A magyar bíróság a nemzet egyetemének ügyét szolgálja, érzi a nemzet minden fájdalmát és viseli a nemzeti elnyomottság tövisszorosuját. A csonka országtól a magyar bírák nem kívánnak többet, mint

amennyit teljesítő ereje elbirhat, de törvényes alapon állva az ígéretek és szimpátia-nyilatkozatok után a tettek idejét várja.

A megnyitó beszédet a jelenlevők lelkes tapsal és éljenzéssel fogadták. Ezután Thurner Mihály polgármester Sopron város és Podmaniczky báró egyetemi tanár a pécsi egyetem üdvözlését tolmácsolta. Az elnök indítványára a közgyűlés a Kormányzót és az igazságügyminisztert táviratilag üdvözölte.

Dr Dávid István szabadelőadása

Általános nagy érdeklődés fogadta dr. Dávid Istvánnak, a Magyar Királyi Kuria ujonnan kinevezett tudós bírájának nagyértékű szabadelőadását a bírói hatalom korlátjairól.

Előadásában kifejtette, hogy a bírói hatalom tartalma és terjedelme korszakok szerint változott. A törvényhez kötöttség elvitathatatlan elve a gyakorlatban sokszor problematikussá válik.

Az éles jogászai érzékkel és szak tudással megírt tanulmány óriási tetszést aratott.

Bogdán Géza budapesti törvényszéki bíró követelte a bírák anyagi helyzetének javítását.

Tarcsay Tivadar a bírósági fogalmazók helyzetével foglalkozott. A pécsi osztály előterjesztést tett arra, hogy a bíróságok ítéleteiket a magyar szent korona nevében hozzák. Az indítványt egyhangú lelkesedés fogadta. A jövő évi közgyűlés helyéül Miskolcot jelölték ki.

Déiben a város díszbédet adott a résztvevők tiszteletére.

A Patronázs Egyesület gyermeknapja

(A Hajdútelep tudósítójától.) Október 7-én tartja a Patronázs-egyesület ezévi gyermeknap gyűjtését az elhagyott, apátlan-anyátlan gyermekek felségelyezésére. A gyermeknap előkészítése tárgyában Fráter Erzsébet, Sass Béláné és Somossy László elnökök részvételével szeptember 20-án a városházán nagy értekezlet tartatott, amelyen Debrecen előkelő hölgyei igen szép számban jelentek meg, megállapították a gyűjtőnap programját és kijelölték az egyes gyűjtőcsapatok helyét. — Összesen

10 gyűjtőnap lesz felállítva a város különböző helyein.

ahol az urhölgyek urnával és persellyel gyűjtenek és megváltó jelvényeket árusítanak. Mivel a gyűjtőcsapatok résztvevői még nincsenek pontosan megállapítva minden gyűjtő-csapatnál, azért azok névsorát, valamint azt, hogy az egyes csapatok hol lesznek elhelyezve, később fogjuk közölni.

Igen érdekes ujtás lesz a debreceni közönség előtt a szerencsekerék-sátor, ahol állandóan két szerencsekerék forog, s ahol 50 fillér ellenében mindenki valóban szerencsés lehet, mert igen értékes, 5—10 pengős tárgyak lesznek kiállítva és a nyerő azt a tárgyat választja, a melyiket akarja.

Az értekezleten már a megváltó-jelvények a hölgyek között szét lettek osztva s azok árusítása már most megkezdődik. Látna a hölgyek meleg érdeklődését és az ügy érdekében kifejtett önzetlen fáradozását, hiszük, hogy a gyermeknap gyűjtés eredménye a várakozásnak ezévi is meg fog felelni s Debrecen nemesszívü, áldozatra mindenkor kész közönsége ezuttal is meghozza áldozatát a szép célra, az elhagyott, apátlan-anyátlan gyermekek megmentésére.

Aranyat

ugyen nem, de ami az aranynál is többet ér, jó és friss árut

kap

pénzéért, ha fűszer, csemege, gyümölcs és italzsükségleteit

Pálffynál

szerzi be. Kossuth utca 7. sz. Telefon 16-94.

Kardoss szinigazgató nem tárgyalt a mozi-szubvenció ügyében

(A Hajdúföld tudósítójától.) A színház-mozi ismeretes kérdését eldöntő belügyminiszteri leirat ügyében tudvalevőleg a jog- és pénzügyi bizottság egyik tagja azt állította Kardoss Géza szinigazgatóról, hogy szintén közreműködött annak a megegyezésnek a megkötésén, amely elveti a városi mozgóképszínház ötletét. Az ügyre vonatkozólag Kardoss direktor a következő nyilatkozat közlésére kérte fel szerkesztőségünket:

Szolnokról munkából hazajöve olvasom a helyi lapoknak tudósítását, a jog- és pénzügyi bizottság ülésének lefolyásáról s így olvasom azt, hogy az említett bizottságnak több tagja azt állította, hogy én a város nevében vagy talán a város háta megett a mozi-tröszttel, vagy a belügyminisztériummal pénzbeli segélyezés iránt tárgyaltam volna és hogy ilyen tárgyalások eredménye a m. kir. Belügyminiszter Ur Ónagyméltóságának most kiadott rendelete.

Végtelenül meglepett, hogy ezt a rendeletet és megegyezést az én személyemmel és tárgyalásaimmal hozták összefüggésbe anélkül, hogy előzetesen idevonatkozóan csak kérdést is intéztek volna hozzám.

Ha ez megtörtént volna, nyilván elmaradt volna megtámadtatásom, amelyre én semmiféle okot nem szolgáltattam. De megkérdésem nélkül is a logika alapján megállapítható lett volna hogy nekem ezen tárgyalásokban semmi részem nem lehet, hiszen szerződéses ez évben lejár és még jövő helyzetem bizonytalan, egy talán utánam következő másik direktornak bizonyára nem kaparom ki a gesztenyét a tűzből, hanem bevárom, amíg a színház igazgatásának a jövő sorsa rendezést nyer.

Ezt a következtetést, mint említettem, a logika primitív törvénye megadja, amihez én csak annyit teszek hozzá, hogy én soha sem mozi engedélyesekkel, sem ezek sorsát intéző körökkel és hatóságokkal nem tárgyaltam és nekem a helyzet ilyen alakulásában semmiféle részem sincs. Őszintén sajnálom, hogy ez az alkalom újra csak arra szolgál okul, hogy engem, amikor a legnagyobb ambícióval készülök az új színházi évad megnyitására, munkám közben ártatlanul megtámadjanak.

Másik része a dolognak az, amit nem tagadok el, hogy szükségem van hathatós anyagi támogatásra és hálás köszönettel kell fogadnom a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter Ur Ónagyméltóságának azon intencióját, hogy a Csokonai-színház anyagi támogatását kulturális feladatnak, éppen ezért szükségesnek tekinti. Ha a mozi-ügynek az lenne a vége, hogy sem mozgószínházat nem kap a város, sem nem kapom a mozikra most kirótt anyagi segítséget, úgy újra csak én vagyok a vesztes és probléma marad tovább a kérdés: mi lesz?

Kardoss Géza
szinigazgató.

Hirdessen a Hajdúföldben!

Mérnöki munkálatok végzésére, csak az a mérnök pályázhatik, aki rendes tagja a Kamarának

(A Hajdúföld tudósítójától.) A városi tanács hétfői ülésén Rimanóczy Béla, a világítási vállalat igazgatója jelentette, hogy a vízvezeték céljaira építendő gépház és vasbetonmedence elkészítésére Csanak József, ifj. Dávidházy Kálmán és Sajó István mérnökök adtak be pályázatot. Csanak József a mérnöki kamara második osztályú díjszabása és egy kisebb méretű felülvezetés szerint az összes munkálatokat 12 ezer pengőért vállalná el. Dávidházy pályázata csaknem teljesen megegyezik a Csanakéval, míg Sajó István százalékos díjazás mellett vállalkozna az építésre s ha teljes munkával bíznák meg, úgy pausáléban 6500 pengőt kérne.

Rimanóczy igazgató figyelmeztette a tanácsot az idevonatkozó törvények egyik szakaszára, mely szerint a pályázatnál csak olyan mérnök vehető figyelembe, aki a kamarai tagságát, illetve építőmesteri igazolványát is csatolja. Ennek a feltételnek egyedül Csanak felelt meg, minthogy a másik két pályázó csak most kérte felvételt a mérnöki kamarától, ahol a szükséges gyakorlati időt is felülvizsgálják. Így tehát kizárólag Csanak József pályázatát lehet elbírálni, ő azonban a megbízás mérvét eltesztelte, mivel a mérnöki kamara díjszabásának nem a második, hanem első osztályába tartozik s így az egészen egyszerű gépházat és vasbetonmedencét 9100 pengőért is elkészítheti. Ennek alapján Csanak József korrigálni fogja a pályázatát.

A másik két pályázó kizárásával

kapcsolatban hosszabb vita indult meg a tanácsülésen. Miszthi főügyész ugyanis a lényegesen olcsóbb 6500 pengős Sajó-féle ajánlat érdekében az ügy behatóbb megvizsgálását ajánlotta. Hivatkozott az ügyvédi kamarák ilyenkor szokásos eljárására, amikor is, a felvételre jelentkező ügyvéd pályázati ügyekben már a kérvény benyújtása napjától olyan elbírálás alá esik, mintha a kamarának tényleges tagja volna. Szerinte lehetetlennek látszik, hogy a mérnöki kamara szabályai másképpen intézkedjenek.

Rimanóczy Béla ezután kifejtette, hogy a mérnökök elbírálása sokkal nagyobb körültekintést igényel, mint például az ügyvédeké, mert a mérnök egész munkájáért és vele együtt az emberek életéért is felelős, míg az ügyvéd például legfeljebb csak a pert veszíti el. Éppen ezért mérnöki kamarának tudnia kell, hogy a praktszishoz megkívánt négyévi gyakorlat, melyet a pályázók egyike Amerikában végzett, megfelelő-e a szükséges követelményeknek.

Miszthi Károly: A felelősség mindenütt egyforma. Ügyvédi, orvosi, mérnöki felelősség: egyre megy. Különbözik is meg kell először tudakolni, hogy a kamara elintézi-e rövidesen a kérdéses tagfelvételt s a mérnöki praktszishoz szóló törvényt szintén át kell tanulmányozni jóga-szilag.

A tanács ilyen értelemben határozott és Miszthi Károly főügyésznek kiadta az ügyet tanulmányozás végett.

Hajduböszörményben megalakul a fascista munkások pártja

(A Hajdúföld tudósítójától.) Hajduböszörményben a munkásság között a már országosan ismert, a szocialisták által nem jó szemmel nézett faszizmus eszméje kezd szárnyait bontogatni. A nemrégiben megalakult gerinces fajvédő pártot most egy másik alakulóban lévő párt követi, melynek kezdeményezője néhány derék magyar munkás, kiknek hívására a Magyar Munkások Országos Pártjának elnöke, dr. Szemere Béla és Scheyer József orsz. ügyv. elnök vasárnap a hajduböszörményi Apollóban gyűlést tartottak.

A nagyterem teljesen megtelt érdeklődőkkel, hol a megnyitó szavak után Scheyer József tartott hazafias beszédet.

Mint említette, először ő is szocialista volt — mint nyomdász —, azonban, vele együtt a munkásság kezd belátni, hogy ott a zsidó tőke húzóerő, a magyar a szürke hétköznapi élet, sőt nyomor szinterére süllyed,

a szocializmus nem más,
mint a zsidóság érvényesülése
lehetősége,

a legközönségesebb öns érdekének a lázas hajhászása. Ilyenformán

a munkásság kezd ráeszmélni, hogy antiszemita kell lennie; nem proletárai, hanem polgárai akarnak ez országnak lenni. Katonának kell lenni minden magyar érzésű embernek, de előbb belülről kell megtisztítani az országot attól a fölösleges elemtől, melynek pusztulásával az igazi magyar milícia elindulhat a határra és bizton visszaszerzi azt, amit győztesként elvesztett.

Hatalmas éljenzést arató beszéde után dr. Szemere Béla (de genere Huba) emelkedett szólásra s így kezdte beszédét:

— Magyar testvérek! Amerikában az a szokás, hogy minden egyes felszólaló megokolja, hogy miért van joga szólani. Most én is így teszek. Először is, mert engem választottak meg országos elnöknek, másodsor pedig, szintiszta magyar vagyok, a „hét vezér” egyikének, Hubának egyenes leszármazottja. Itt hatalmas éljenzéssel éltették Szemerét, aki így folytatta tovább:

— Mint igaz magyarnak, fáj látnia a magyar munkásság nyomorát, ezért járja a városokat, hogy a fascizmus jegyében segítsen mások támogatásával is a nyomoron. Szerinte a földbirtokreform nincs jól

megoldva; nem így gondolta ezt Nagyatádi sem, mert sir akitől elvették, de sir, akinek odaadták is, mert ez utóbbi nem tudja mivel megdolgozni azt.

A zsidóság egyedüli célja az, hogy bejusson a szocialisták nyakán zsiros pozíciókba,

a szocializmus pedig fulajtárja a kommunizmusnak. Ha a zsidó bejut a szocialisták támogatásával egy magasabb polcra, nem törődik az többé a magyar munkásság érdekeivel, mely feltolta, hanem még kölcsönt is uzsorakamatra ad.

Nagy tetszést keltő beszédét élénk ováció követte, majd a jelenlévők meghatározták az alakuló gyűlés későbbi időpontját.

A gyűlést a magyar Hiszekegy fejezte be.

Székházat vásárol a debreceni Katolikus Otthon

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni Katolikus Otthon vasárnap délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tartott Piac-utcai helyiségében, ahol az egyesület székházvételeiről tanácskoztak. A népszerű egyesület ugyanis az utóbbi időben olyan nagymérvű fejlődésnek indult, hogy jelenlegi helyiségei szűkekné bizonyulnak s így Kummergruber Emil kegyesrendi tanár, az Otthon fáradhatatlan buzgalma igazgatójának lelkesítő agitációja folytán rövidesen meglesz a minden kényelemmel berendezett székház, mellyel az egyesületi életnek még nagyobb és virágzóbb korszaka következik el.

A vasárnapi közgyűlésen dr. Lindenberger János apostoli kormányzó helynök, prépost-plébános elnököl s az előadói tisztelet Kummergruber Emil igazgató töltötte be, aki ismertette az eddig beérkezett ajánlatokat. Erdemi döntésre ezuttal nem került sor, minthogy még több kedvező ajánlatra van kilátás.

Mint a Hajdúföld munkatársa értesült, a székházvétele már a közeljövőben megtörténik.

— Szülők figyelmébe! Iskola-könyvek az összes iskolák részére, valamint papír, író és rajzeszközök nagy választékban, Csáthy könyvkereskedésében Piac-utca 8. Kiszolgálás köztisztviselő utalványokra is.

Figyelem!

Olcsó uri- és egyenruha szabóság!

Ha olcsón és jól akar ruházkodni, ne sajnálja a fáradságot felkeresni

Reich Márton

uri- és egyenruha szabót,

hol a legutolsó divat szerint készítenek ruháját hozott szövetből már 22 pengőtől. Készít öltönyöket.

Egyesületek, tisztviselők, sportemberek 30 százalék kedvezményben részesülnek Piac-u. 58. I. em. II. lép. 19. a.

Olvassa a Hajdúföldet

Halottszállítás autón vidékre is!

M. kir. Tisza István Tudomány Egyetem klinikai szállítója:

Fehértói Dániel

temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenteld-tér 4. szám. Telefon nappal 11-85

Ezúton értesitem a gyászoló közönséget, hogy a mai igényeinek teljesen megfelelő

halottszállító autót

állítottam be s így módomban áll a gyászban sujtott vidékieknek is a halottait a lehető leggyorsabban autómon szállítani.

HIREK

1928 szeptember 25. (Kedd)

Prot.: Kleofás. Kath.: Gellért.

Debrecen sz. kir. város közművelődési könyvtára (Déri-muzeum) szeptember 1-től nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig, vasárnap délelőtt 10-12 óráig

A gyógyszerárak közül következők tartanak éjjeli szolgálatot: Megváltó Piac-u. 18., Arany Egysz. Kossuth-u. 8., Muraközy Husyadi-u. 5., Magyar Korona Péterfia-u. 10., Nádor Szt.-Anna-u. 66., Csokonay Mester-u. 43., Arany János Csapó-u. 66

Meteorologia jelenti: Az időjárás helyzet gyorsan megváltozott, amennyiben az északnyugati légnyomás nagyrésze levált és Felsőadria körül zárt alakot öltött, míg a kis légnyomás Keletre elvonult.

Hazánkban az eső szünőfélben van s az idő erősen lehült.

Jóslás: A felhőzet csökkenése, erős szél, lehülés és számottevő napali felmelegedés várható.

— **Meghalt Geőcze Sarolta.** Szendrői Geőcze Sarolta ny. állami tanítóképzési főigazgató, a finom tollú író és esztéta, a nacionalista népmozgalmak kiváló vezéralakja, vasárnap 65 éves korában meghalt.

— **Római katolikus lelkesi értekezlet Biharkeresztesen.** A bárándi római katolikus esperesi kerület papjai Nyári Ignác bárándi esperesplébános elnöklésével Biharkeresztesen lelkesi értekezletet tartanak. Az értekezleten dr. Lindenberger János apostoli kormányzó helynök vezetésével a debreceni plébánia papsága is résztvesz. Az esperesi kerület lelkesi ez alkalommal Léky Kornél plébános ura házában vendégei.

— **Faragó Géza festőművész halála.** Faragó Géza festőművész tegnap este ötvenéves korában meghalt. Faragó Gézának főleg a plakát- és az iparművészet terén voltak nagy sikerei. Néhány plakátja teljesen átment a köztudatba, iparművészeti munkái főleg a színpadi dekorációban érvényesültek mióta a revü divatos lett.

— **Debrecen nem ad segílyt a levente-bajnoki céllövő versenyre.** Az Országos Testnevelési Tanács harmadik szakbizottsága október első napjaiban tartja országos levente-bajnoki céllövő versenyét. Ebből az alkalomból anyagi segílyt kért Debrecen város tanácsától, mely hétfői ülésén úgy határozott, hogy a költségvetésben nincs rá fedezet és ezért a kérelmet nem áll módjában teljesíteni.

— **Tolvaj asszonyok a Tábla előtt.** Annak idején megírta a Hajdúföld, hogy a debreceni törvényszék Lakatos Zsigmondné és Horog Gáborné notorius tolvaj asszonyokat, akik több betörést követtek el Debrecenben súlyosan elítélte. Még pedig Lakatos Zsigmondné három évi szigorított dologházra, Horog Gáborné pedig egy évi börtönbüntetést kapott. Felelősség folytán a debreceni kir. ítélőtábla elé kerül ez a betörési bűnügy s a megtartott felelősségi tárgyaláson a táblai tanács helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

— **A város 3000 pengőt adott a munkás dalegyleteknek.** Mint ismeretes a magyarországi munkás-dalegyletek szövetsége ez év tavaszán dalos ünnepet rendezett Debrecenben. A város a szövetségnek ebből az alkalomból háromezer pengőt adományozott. Csűrös Ferenc tanácsnok a hétfői tanácsülésen mutatta be a levelet, melyben a szövetség megleghangú köszönetet mond az adományért.

Miszthy Károly főügyész helyteleníti a műszaki hivatal házilag végeztetett munkálatait

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város tanácsának hétfői ülésén dr. Veress Géza tanácsnok jelentette, hogy a Hortobágyon eszközözendő kisebb javítások elvégzését a műszaki osztály házilag akarja végeztetni. Ez ellen Miszthy Károly leghevesebben tiltakozott, mivel a munkák házilag való végzését nem tartja helyénvalónak. A műszaki osztálynak rendkívül csekély a személyzete s az

ilyen munkálatokat csak úgy tudja végezni, ha egyet-egy kiválaszt az iparosok közül s így a verseny kizárásával dolgoztat. Másrészt pedig a műszaki hivatal nem fogadhat fel munkára legényeket, mert így a munkálatok kontárkodás lenne.

A városi tanács a kérdéses ügyet egyelőre levette a napirendről, hogy a szóban forgó ügyben a távollévő Borsoss véleményét is meghallgassa.

Három suhanc alias merénylete egy fiatallány ellen Kettőt elfogott a rendőrség, a harmadiknak sikerült megszöknie

(A Hajdúföld tudósítójától.) Vakmerő rablótámadás történt néhány nappal ezelőtt késő este a Kishegyesi-úton. Egy 20 év körüli leány hazafelé tartott, amikor egyszerre három fiatalember megtámadta.

A leány hiába kiáltott segítségért, mert a sötét uton nem járt senki se. A támadók hamarosan lefogták, betörték a száját s ekkor erkölestelen merényletet hajtott rajta végre az egyik támadó. A szerencsétlen leány mikor megszabadult támadóitól, a földről felkapta pénztárcáját és el

akart szaladni, de az egyik fiatal suhanc utána futott és kicsavarta kezéből a pénztárcáját.

A rablási és fajtalanági ügyben a hatóságok már letartóztatták a szereplők közül egy fiatalkoru állás nélküli csavargót és Sinkovits Menyhért ugyancsak állás nélküli debreceni lakost. Harmadik társuk megugrott az elfogatás elől s így ellene közölte levelet bocsátottak ki.

A letartóztatott két fiatalembert átadták az ügyészségnek.

Terméskövel agyonverte a vetélytársát egy hencidai gazdalegény A törvényszék és az ítélőtábla 6 hónapi börtönrre ítélte

(A Hajdúföld tudósítójától.) A múlt év őszén halálos verekedés történt Hencidán. Papp József és Beregszászi Sándor gazdalegények egy leánynak udvaroltak s emiatt vetélytársak lettek. A két fiatal gazdalegény összeszólalkoztak a falu korcsmájában s a két gyűlölködő összeverekedett. A verekedés során Beregszászi Sándor volt a támadó fél, ő támadta meg vetélytársát, Papp Józsefet, aki a verekedés hevében a földről egy termékövet ragadott fel és azzal úgy fejbeverte Beregszászit, hogy az eszméletlenül rogyott össze a verekedés színe-

lyén. Beregszászi Sándort azonnal orvoshoz vitték, azonban minden kísérlet hiábavalónak bizonyult, mert súlyos fejsérülésébe a verekedés után

fél óra múlva meghalt.

A debreceni törvényszék ez év elején hozott ítéletet ebben a verekedési ügyben, amikor is Papp József vádlottat számos enyhítő körülmények figyelembevételével és a vád leminősítésével, továbbá az önvédelem és jogos felháborodás megállapításával 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte, melyet a debreceni kir. ítélőtábla is helybenhagyott.

Földessy Ilona ellen súlyosan terhelő adatokat tartalmaz az új tanuk vallomása

(A Hajdúföld tudósítójától.) Pár héttel ezelőtt, mint azt a Hajdúföld részletesen megírta, szörnyű gyermekgyilkosság történt Debrecenben. Földessy Ilona alig két hetes gyermekét megfojtotta, majd beledobta a Csolnakázó-tóba. A gyermekgyilkos anyát a rendőrség letartóztatta s felelősségrevonás végett átadták a debreceni ügyészségnek.

A gyilkosság bűnügyi iratai még a vizsgálóbíróknál vannak s a napokban adták be az orvosszakértők terjedelmes jelentésüket, melyek a csecsemő boncolásáról szólnak. Az orvosi vélemény határozottan kimondja, hogy a meggyilkolt gyermek rend-

kívül csenevész és életképtelen volt és így

kevés valószínűsége van annak, hogy életben maradt volna, ha az anyja meg nem gyilkolja.

A vizsgálat még kiegészítésre szorul, mert azok a terhelő tanuk, akik a rendőrségnél önként jelentkeztek vallomástételre, a vizsgálóbíró előtt még nem mondták el a Földessy Ilonától hallott kijelentéseket, amelyekből megállapítható, hogy a megtévedt leány már előre készült gyermeke megölésére. A tanuk kihallgatása és a szembesítés még folyik a vizsgálóbíró előtt.

— **Rádió-műsor.** Szeptember 25. Kedd. Budapest. Délelőtt 9.30 és 11.45: Hírek, közgazdaság. Közben 12 órakor déli harangszó az egyetemi templompól. Utána: Gramofonhangverseny. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 3: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Özv. Csitány Béláné: Virágkertészet és virágszeretet Hollandiában. 5.40: Zenekari hangverseny az Ostende-kávéházból. Vezényel: Ábrányi Emil karnagy. 7.45: W. Herbszt Géza: A labdarugás eredete és fejlődése. 8.20: Ügetőversenyeredmények. 8.30: Siklós Albert dr. a Zeneművészeti Főiskola tanárának zenetörténeti előadása (III. rész.) A magyar opera története. Közreműködnek: Kőszegi Teréz, a Városi Színház operanékesnője és Laurisán Lajos, a m. kir. Operaház tagja. Zongorán kísér: Polgár Tibor. — A katolikus liturgiál misztérium. — A protestáns iskolai dráma. — A jezsuita iskolai dráma. — **A XVIII. század kísérletei.** — Az első magyar opera. — A Nemzeti Színház és a magyar dalmű. — Erkel Ferenc előfutói. — Erkel Ferenc jelentősége. — A m. kir. Opera felavatása. — A XIX század második felének dalműtermése. — Romantizmus, impresszionizmus, naturalizmus a XX. század magyar dalműveiben. — Zenei bemutatások. Részletek Ruzitska Béla futásából. Mosonyi Mihály Szép Ilonkájából, Thern Károly Gizuljából, Doppler Ilonkájából, továbbá Erkel Ferenc, Goldmark Károly, Mihalovich Ödön, Hubay Jenő, Dohnányi Ernő dalműveiből. 10.10: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. — Utána: A Britannia-magyszállóból **Peitís Jenő és csigányzenekara** hangversenye.

Külföldi. Bécs (517.2 és 577) délelőtt 11 és délután 4.15: Hangverseny, 8.05: Franz Sciner kamaranékes dalestje, 8.35: Schumann: Der Rose Pilgerfahrt című mesejátékának előadása, utána tánczene. Berlin 483.9 délután 5: Szórakoztató zene, 9.15: Zongoratrió-hangverseny, **Boroszló (322.6) délután 4.30: Szórakoztató zene, 8.30: Joseph Gustav Mraček-est. Majna-Frankfurt (426.6) délután 12.30: Hangverseny, 4.35: Operatársulatok. 8.15: Vadász-est. Prága (348.9) délelőtt 10.30 és délután 3: Gramofonzene. Délután 12.05 és 4.30: Hangverseny, 10.20: Gramofonzene. Róma (447.8) délután 1: Rádiótrió. Délután 5.30: Zenekari hangverseny, 9. Olasz operast, Pouchielli: **Gioconda**, operaelőadás.**

— **Az Illustrierte Lexikonra nincs szüksége Debrecen tanácsának.** A Bécsben megjelent Illustrierte Lexikon vállalkozója azzal a megjegyzéssel, hogy a lexikon Debrecen városát is ismerteti, a műnek egy példányát 64 pengőért felajánlotta a város részére megvétel végett. A tanács elhatározta, hogy a lexikont, melyhez még a vasúti állomások is anyagi ellenszolgáltatás nélkül jutottak hozzá, nem rendeli meg.

— **Visszatért a kitiltott cseléd.** Kolozs Róza 19 éves hajduszoboszlói cselédlányt a rendőrbíró két évre kitiltotta Debrecen területéről és illetőségi helyére toloncoltatta. Kolozs Róza hazatoloncoltatása után felült az első Debrecen felé jövő vonatra és visszajött. A pályaudvaron felismerte a rendőrség egyik tisztviselője és letartóztatta. A cselédlányt tiltott visszatérés miatt harmincnapi elzárásra ítélték.

— **500 darab kerékpár eladása darabonként is. 5 pengő heti részlet.** Gramofonok, Varrógépek, Rádió, Douglas, Excelsior Jap, Zündapp, Nerakar motorkerékpárok rak tára és képviselője. Háromkerékű teherszállító motorkerékpárok. Legolcsóbb beszerzési forrás Csász János műszaki vállalata Debrecen, Király-utca 5.

— **Figyelmeztetés!** Óra, ékszer, ezüstnemű vásárlásnál, javítás alkalmánál ne a régi helyén keresse az Engel László, ezelőtt Lőfkovits Arthur és Társa ékszerüzletét, hanem gondoljon rá, hogy azt a megyeháza mellé, Piac-utca 52. szám alá helyezték.

Füstcsövek, kályhák és tűzhelyek
Bészler és Dávid
vaskereskedésében, a Kossuth-szobor mellett. Telefon: 78.

— Májerszky Béla grafikonjai a Déri-muzeumban. Az Országos Tanügyi kiállításra, mint azt jelentettük, Debrecen város felküldötte Májerszky Béla öt művészi kivitelű grafikonját. A grafikonok rendkívül nagy sikert arattak s most, amikor azok vissza érkeztek a városhoz, Zoltay Lajos muzeumigazgató arra kérte a magisztrátust, hogy ajándékozza oda a Dérimuzeumnak. A városi tanács hétfőn délelőtt ilyen értelemben határozott és Vass Károly tanácsnok indítványára a rajzoló művészeknek, minthogy a grafikonok elkészítésével hivatalos munkát végeztek, köszönetét és elismerését fejezte ki.

— Megalakult a debreceni ref. főgimnázium „Arany János” Önképzőköre. Szombaton délután tartotta az Arany János önképzőkör megalakuló ülését. Az ülés legelső száma Szabó László VIII. o. t. szünidei fenntartó-bizottság elnökének a jelentése volt. Ezután következett az új tisztikar megválasztása. A tisztikar a megejtett szavazással a következő módon alakult: Elnök: Paragh László VIII. o. t. Titkár: Molnár Elemér VIII. o. t. Főjegyző: Rábold Gábor VIII. o. t. Alelnök: Tóth Kálmán VIII. o. t. Pénztáros: Liptay László VIII. o. t. Aljegyző: Oszvách István VII. o. t. Választmányi tagok: Szabó László és Zsádón László VIII. o. tanulók, Kaizler István és Jeney Gábor VII. o. tanulók, Buray István és Csáthy Ferenc VI. o. tanulók, Orosz Árpád és Porkoláb Albert V. o. tanulók. Pót-választmányi tagok: Kondor Imre és Seri András VIII., gr. Haller Gábor és Tassy Béla VII., Szilágyi István és Baranyi Bertalan VI. osztályu tanulók. A kör tanári-felügyeletét Zsigmond Ferenc tanár ur vállalta el. A kör a munkáját igyekszik a Kollégium régi dícsőségéhez és Arany János nevéhez méltóan továbbfolytatni. Ugyancsak e héten alakult meg a gimnázium zenekara is Szigethy Gyula tanár ur vezetésével. Elnöke lett: Szabó László VIII. o. t. Titkár: Györfly Bertalan. Pénztáros: Oszvách István VII. o. tanulók.

Iskolakönyvek

író- és rajzszerek az összes iskolák részére kaphatók, (Használt tankönyvek árban)

Antalfy József

könyv- és papirkereskedésben, Szent Anna és Varga-utca sarok.

— Tankönyvkötés bárkinék 50 fillér. —

— Elvágta a lábát egy köszörős. Obermayer Gyula köszörős a debreceni dohánygyárban van alkalmazásban. Múlt nap, amikor munkáját megakartá kezdeni, a köszörűgépről levette a kést s az valahogy megcsuszott a kezében és leesett. Az éles köszörűkés Obermayer jobb lábára esett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy alsó lábszárába fúródott és tíz centiméter hosszúságban egészen a lábszárcsontig felhasította a húst. Obermayer beszállították a sebészeti klinikára.

— Biciklit lopott a cipészsegéd. Blaskó András városi utmester a múlt héten panaszt tett a rendőrségnek, mert ismeretlen tettes a lakása elől ellopta a kerékpárját. A kerékpár azonban hétfőre megkerült, mert Hajduhadházon az ottani csendőrség egyik járőre elfogta a tolvajt egy B. K. állásnélküli cipészsegéd személyében. A debreceni rendőrségről még a tegnapi nap folyamán átkísérték a fiatal cipészsegédet a járásbíróháza.

— Nőiakalaj ujdonságok legnagyobb választékban megérkeztek a Kalapüzembe. Piac-utca 9.

— Dr Mariay Barna balesete. Dr Mariay Barnabás, a derecskei járás kiváló főszolgabíróját könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte vasárnap délután. Mariay Barnabás főszolgabíró, aki a ref. egyháznál tanácsbíró is, Barta Lajos községi főjegyzővel kocsin vidékre akart hajtani. Utközben a lovak megbokrosodtak s felborították a nehéz kocsit, amely ráborult Mariay Barnabás főszolgabíróra. Szerencsére csupán csak karján sérült meg. A népszerű főszolgabíró esete nagy részvétet keltett s igen sokan érdeklődtek Bihar és Hajdu uri társalmából hogyléte iránt.

Mutassa meg rossz fogát, műfogát VÁRY JÁNOS fogműtermében Darabos-utca 18. Kollégium mögött

— **Tűkőrgyártás, üvegcsiszolás, kirakások tűkröze, autók, autóbussz üvegcse Sipkovits, Saly-utca 15. sz. Telefon 356.**

SZÍNHÁZ

A mozgószínházak közleményei: **Kedd:**

VIGSZÍNHÁZ

Világfilm!

Közkívánatra! Prolongálva! Két napra!

Thea von Harbou a „Hindu siremlék” szerzőjének legújabb regénye, Az Új időkben megjelenő „D. G. 326” nyomán:

A s p i o n

rejtelmes dráma 12 felvonásban. Főszereplők: RUDOLF KLEIN ROGGE, GERDA MAURUS, WILLY FRITSCH Tiszviselő és kedvezményes jegyek érvényesek.

Előadások kezdete 7 és 9 órakor.

Jön: a Vigszínházban az évad legújabb vigjátékattrakciója: **Kis garmizon.**

URÁNIA

Világattrakció!

Ballag már a vén diák

Szerelmi történet a diákéletből 7 felv. Főszereplők: MARIA SOLVEG, FRED SOLM és CARL De VOGT.

Kísérők: **Magyar és Gaumont hirodók, Bobi és a nők, Bobi és a szerelem, bohózatok.**

Jön: Edgar Wallace világhírű regénye filmen: **A sárga mefisztó.**

METEORBAN

Szerdán:

Orlow

(A csi gyémánt)

Óroszdráma 6 felvonásban Petrovics S. ve iszláv és Vibian G. bonnal.

És a fényes kísérő műsor

Előadások: 7 és 9 órakor.

TESTEDZÉS

A MAC atletikai versenye

Szombaton és vasárnap zajlott le a MAC atletikai versenye, közepes érdeklődés mellett, Budapesten.

Az első nap nem hozott különösebb eseményt, hacsak nem veszünk annak Facelli könnyű győzelmét Peltzer felett a 400-as gáton.

A második nap eseményeiből kiemelkedik a Horvatic-díjért folytatott küzdelem 800 méteren, amelyet Tavernari nyert meg Peltzerrel folytatott öldöklő verseny után. Azután Raggambi 220 yardos rekordja jelent új nyereséget a magyar atletikának. A két nap részletes eredménye a következő:

I. nap (szombat): 400 m. előnyverseny: 1. Szakál 49.6 mp., 2. Oláh. 3. Marton. 1500 m. II. o. 1. László 4.23.4 p., 2. Benke, 3. Halász. 400 m. gát, meghívási előnyverseny: 1. Facelli 54.4 mp., 2. Kárpáti 55 mp., 3. Dr. Peltzer 58.2 mp. Magasugrás (junior) 1. Tóth M. 170 cm., 2. Ádám 165, 3. Herman 160 cm. Távolugrás ötös csapatverseny, Budapest bajnoksága: 1. MAC 622 cm. átlag, 2. Postás, 3. FTC. Diszkoszvetés ötös csapatverseny, Budapest bajnoksága: 1. MAC 38.01, 2. MTK 31.72, 3. MAC b) 25.61 cm. 4x200 m. staféta II. o. 1. MAC, 2. BEAC, 3. MTK.

II. nap (vasárnap): 100 yardos síkfutás: 1. Raggambi 10.01 mp., 2. Paizs 10.03, 3. Rózsahegyi 14.01. Távolugrás: 1. Püspöki 6.68 cm., 2. Szabó 6.52, 3. Fersi 6.40. 800 m. síkfutás: 1. Tavernari 1.55.4 p., 2. Peltzer 1.55.8, 3. Barsi 1.59.9. Súlydobás: 1. Darányi 14.56 m., 2. Bácsalmási 13.32, 3. Egri 13.03. Hármass ugrás: 1. Facelli 13.64 m., 2. Osztig 13.18. 220 yardos síkfutás: 1. Raggambi 22.1 mp. (Országos rekord.) 200 m. síkfutás: 1. Raggambi 22 mp., 2. Paizs 22.8 mp., 3. Odry 23 mp. 500 méteres síkfutás: 1. Szerb 16.32 p., 2. Piros 16.32.2, 3. Hevele 16.35.6 p. Diszkosz: 1. Egri 40.65 m., 2. Darányi 37.82 m. Gerely: 1. Szepes 60.19 m., 2. T. Szabó 57.80 m., 3. Csurgó 53.11 m. 1500 méteres síkfutás: Peltzer 4.04.2 perc, 2. Bescali 4.04.6 perc, 3. Beloni 4.24.2 perc. 110 m. gát: Facelli 15.5 mp., 2. Boross 15.9 mp. 3. Kollmann 16.6 mp. 200+400+800+1600 m. staféta: 1. MAC, 2. MTK. A rudugrás elmaradt.

Budapest—Berlin 8:0

A nagy magabizással érkező németek az alapos vereség után joggal gondolkozhatnak azon, hogy ha sokáig fentartják a középeurópai álla-

Épület és butorvasalások, fournérok

BÉSZLER LAJOSNÁL
Széchenyi-utca 2. szám.

mok ellen a bojkottot, mennyiben lesz az hasznos footballsportjukra. A magyar csapatban fenomenális formát játszott ki a jobbszárny, Takács II. és Ströck, rajtuk kívül Bukovi és Acht. Takács II. egymaga két gólt rugott. A mérkőzés végén nagyon ünnepelte a fellekesült közönség.

Prága—Budapest 6:1

A magyar professzionista labdarúgás vezetői viszont tanulságot nyerhetek a prágai balsikerű mérkőzés után, hogy a magyar futball még nem annyira fejlett, hogy a legjobb cseu 11 ellen a második garnitúrát merje kiállítani. A kiállított csapat tudásának megfelelő játékot nyújtott azzal a lelkesedéssel, amit el is vártak tőlük, az már nem az ő hibájuk, hogy a jobb ellenfél ellen nem tudtak jól szerepelni. A csapat legjobbjai Takács I. és Ujvárosi voltak.

A magyar—olasz vasutas válogatott mérkőzés eredménye 2:2 lett.

II. professzionista bajnoksága

Attila—Ferencváros 4:0.
Zala Kanizsa—Turul 1:0.
Rákospalota—Bak FC 3:2.
Pécs Baranya—Soroksár 4:2.
Józsefváros—Erzsébetváros 2:2.

Az amatőrbajnokságban

DVSC—DTE 1:1

Csak döntetlen eredményt tudott a DVSC elérni. A gólt Bobák, illetve Vincze lőtték.

NyTVE—NSE 3:2

a nagykállóiak igen jól tartották magukat és csak erős küzdelem után sikerült a NyTVE-nek győzni.

BUSE—TMOVE 3:0

A törökszentmiklósi egyesület is fejlődik már s mindinkább nehezebb ellenféllel válik.

A DEAC lövészsakosztálya szeptember 26-án, szerdán este fél 9 órai kezdettel tartja első gyűlését az Egyetemi Kör kistermében. Az elnökség kéri az érdeklődő urakat, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

TÓZSDE

A pengő Zürichben 90.59

Budapest 90.59, Berlin 123.78, New-York 519.75, London 2520.75, Páris 20.30, Milano 27.18 és fél, Prága 15.40, Belgrád 9.12 és négyötöd, Bukarest 3.15 és háromnegyed, Bécs 73.15, Amsterdam 208.40.

Padlólakk

magas fényű legszebb színekben, legkiválóbb minőségben nagyon olcsón kapható

Stern festéküzletében

Piac utca 10. (Bikával szemben.)

Olcsó és hosszulejártu hitel

Földbirtokra: kölcsönt folyósítatunk teljes 100%-os kifizetéssel 7 $\frac{1}{2}$ % évi kamattal, 35 évi törlesztésre, **garantáltan 8 nap alatt**, a föld forgalmi értékének 50%-ig. (Váltó vagy kezes nem kell.) **Földbirtok-vételeket** pénzintézetem az érték 50%-ig finanszíroz. **Házakra:** 10 évig terjedő kölcsönök 9% évi kamattal! **Építkezési kölcsönöket** 16 évi törlesztésre 8 $\frac{1}{2}$ %-os kamatalapon folyósítatunk. **Váltó hitelek:** Kereskedőknek, iparosoknak 8% évi kamattal folyósítatunk. **Örökségekre, követelésekre** kölcsönt, előleget folyósítatunk magánpénzből. (Válaszbélyeg küldendő)

Radó Mihály bankbizományos

Budapest, VI. Szondy-utca 11. szám. (Alapítva 1893.)

2273/1928. V. l.

Hirdetmény

A trianoni békeszerződés rendelkezései alapján az az utódállamokhoz csatolt területeken illetőséggel bíró, de magyar állampolgárságukat optió vagy visszahonosítás útján visszaszerzett férfiak a megszállott területekre történt visszautazásuk alkalmával ottartózkodásuk alatt zaklatásnak lehetnek esetleg kitéve az ottani hatóságok részéről, annak folytán, hogy az utódállamok a magyar állampolgárságnak optió vagy visszahonosítás útján történt megszerzéséről értesítést nem kapnak.

Az utódállamok hatóságai részéről tapasztalt ennek a zaklatásnak megszüntetése érdekében a m. kir. honvédelmi miniszter ur körrendeletet adott ki. Ennek a körrendeletnek a lényeges rendelkezése az, hogy az optió folytán magyar állampolgárságukat visszanyert egyéneknek — amennyiben az érdekelték ezt kéri —, az utódállamok katonai nyilvántartásából leendő törlésük iránt diplomáciai uton lépések fognak tétetni. A kérelem akár szóval, akár írásban előterjeszhető a tanácsai VI közigazgatási rendszeti ügyosztálynál (Városháza magas földszint 17. sz. szoba.)

Azok az egyének pedig, akik visszahonosítás folytán nyertek magyar állampolgárságot, az utódállamok Budapesten székelő követségei útján kérjék az utódállamok állampolgárai közül történő elbocsátásukat, magyar állampolgárságuk visszaszerzésére utalással. Az ilyen egyének az állampolgári kötelekből történt elbocsátásai egyidejűleg az ottani nyilvántartásból rendszerint hivatalból töröltetnek. Ha azonban a törlés körül nehézségek merülnek fel, a katonai nyilvántartásból leendő törlésük iránt diplomáciai uton tognak lépések tétetni.

Debrecen, 1928. év augusztus hó. 31.

A vársi tanács.

**Alkoholmentes
A Étterem**

Király-utca 5. szám.

Izletes és olcsó konyha.
Előzékeny kiszolgálás.

Leves	—	—	—	.16
Kis főzelék	—	—	—	.16
Nagy főzelék	—	—	—	.24
Főzelék feltéttel	—	—	—	.44
Tészta	—	—	—	.40
Menü 4 fogás	—	—	—	1.20

SIRKÖVEK

mindeu minőségben s kivitelben legolcsóbban beszerezhetők

Hunyadi-u. 14.

Temetői munkákat olcsón vállalunk. Terveket s rajzokat díjtalanul készítünk. Tel. 7-24.

Tungstram**1/2 wattos és D izzólámpák nagyban és kicsinyben a legolcsóbban beszerezhetők a****Debreceni Üvegkereskedelmi R. T. Debrecen, Rózsa-u. 2.****Kovács Gyula
vaskereskedő Debrecen,
Fő-utca 17. Bika-szálló mellett sarkon.**

Folytonegő kályhák.
Egyszerű és zománcozott takaréktüzhelyek. Kályha-előtét, tálcák, fászládák. —
Egészségügyi-, háztartási cikkek, vasárak igen olcsón.

Versenyárgyalási hirdetmény

A nádudvari róm. kath. egyház egy tanterem és egy tanítói lakás építésére versenyárgyalást hirdet. Az ajánlatok beadási határideje és a versenyárgyalás időpontja 1928. október 1-én d. e. 10 órakor.

Részletes versenyárgyalási hirdetmény a „Közszállítási értesítő” és a „Vállalkozók lapja” szeptember 27-iki számaiban olvashatók, vagy pedig postán is meghapható alulírott hivataltól.

Debrecen, 1928. szeptember 22.

Nádudvari róm. kath. plébániahivatal.

Hirdetmény

A Biharvármegyei Bank r.-t. 1928. szeptember 18-án tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy P. 80,000.— alaptőkéjét képviselő 8000 drb egyenként P. 10.— névértékű részvény névértékét darabonként P. 7.50-re szállítja le, ezután a részvényeket darabonként összevonja, aminek folytán az alaptőke 2,000 drb egyenként P. 30.— névértékű részvényből áll. Elhatározta továbbá a közgyűlés 8000 drb egyenként P. 30.— névértékű új részvény kibocsátását, amely részvény mennyiségre a régi részvényeseket 1928 október 10-ig gyakorolható elővételi jog illeti meg oly módon, hogy minden egy drb régi P. 30.— névértékű részvény alapján négy új kibocsátású részvény vehető át névértékben és részvényenként 75 fillér költség megtérítés ellenében. Az új részvények ellenértéke az elővételi jogok gyakorlása alkalmával fizetendő be. A tört részvényeket hasonló arányban illeti meg az elővételi jog. Az új részvények 1929. évi január hó 1. napjától kezdődően részesülnek osztalékban. Az intézet a teljesített befizetések után azok időpontjától 1928 december 31. napjáig 6% folyókamatot térít.

Tüzelőanyag

kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabban beszerezhető a

Tüzelő és Épületfakereskedelmi

Rt.-nál. Debrecen Sas-u. 4.

(Kossuth-utca sarok. Kölcshős Segélyző palota.)

**Apuka gyere haza!
Anyuka mindent megbocsájt!**

ha ezentul férfiruha szükségletünket a

Hajdusági férfi, fiu és gyermekruha áru-házban fogod beszerezni o o
Plac-utca. Vármegyházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 30 fillér és egyszerre három reggeli lapban jelenik meg:

a HAJDUFÖLD-ben
a DEBRECENI UJSÁG-ban és a
a DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG-ban.

Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számíthatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

LEVELEZÉS

Két

disztingvált vidéki uriember keresi két független, kimondott urinó ismeretségét. Leveleket a Hajdúföld kiadóba „Unjuk a magányt” jelígre.

HÁZASSÁG

25 éves,

jó megjelenésű vidéki fodrász vagyok. Szeretnék házasság céljából megismerkedni oly fodrász nővel, ki precizen érti a hajvágást és a borotválást. Fénykép megkívántatik. — Pontos című levelekre válaszolok. „Baldog házasság” jelígre a Hajdúföld továbbít.

Magánnyomozó iroda Veres utca 19. Telefon 85. Informál, megfigyel, nyomoz. 974

LAKÁS

Kiadó
két szoba, konyha ismét azonnal elfoglalható Malom utca 12 számon Értekezni lehet Teleki utca 13 6914

Utcai
butorozott szoba előszobával, külön bejárattal egy uriembernek október elsejére kiadó. Thaly Kálmán utca 5. szám. 6925

Kiadó
Csapó utca legforgalmasabb helyén újonnan épült emeletes házban 4 szobás modern utcai lakás, — ugyanott egy nagy üzlethelyiség is kiadó. Cim a kiadóban. 6931

600
négyzetföld Sámsoni uton kiadó. Ügyvédi iroda Piac 40. 6878

Egy
14 holdas tanyásföld kiadó. Értekezni lehet Alsójózsán Kóskert u. 15. Debrecenről 8 km 966

Jó forgalmu
helyen üzlethelyiség október 1-re kiadó — Értekezni Csokonai u. 33 szám. 6879

Kiadó
1929 május 1-re Piac utca legforgalmasabb helyén első emeleti udvari és II. emeleti utcai modern lakások melyeknek egy része esetleg irodai célokra is szolgálhat, továbbá egy és kétszobás, fürdőszobákkal ellátott garzon lakások. Az emeletek ráépítése csak is a bérbeadások perpektuálása után eszközöltetik, miért is a tervet, melyeken a bérbevevő változtathat is. Radónál, Piac utca 30 szám alatt tekinthetők meg. 5154

Kiadó
üzletek bármely célra az udvarban egy műhely. Árpádtér 26. sz. 6874

Kiadó
Árpádtéren egy szoba konyhából álló lakás Értekezni Hadházi ut 12 üzletben. 1017

Tanyásbirtok
mintegy 44 magyar hold a Csere állomás mellett azonnal kiadó. Hunzadi u. 6. 5187

Uccai
kétszobás lakás melékhelyiségekkel kiadó. Busi u. 21 5189

Egy
nagy szoba, nyári konyhával kiadó, Oláh Károly u. 41. 5183

Zrínyi utca
14 számú ház egész udvarral azonnal kiadó és beköltözhető Értekezni lehet Sámsoni-ut 9-b Nagy Istvánnál 6933

Butorozott
szoba 20 pengőért külön bejárattal kiadó. Arany János utca végén, Posta u. 5. 6921

Kitünő
legelő kiadó városhoz közel. Teheneket tartásra vállalom József kir. herceg-utca 44. Mandel. 935

Tisztviselőtelep
II. utca 6. szám alatt egy 4 szobás mellékhelyiséges lakás 1928 október 1-től 1929 április hó 30-ig jutányos áron kiadó. Bővebb felvilágosítások Péterfia utca 45. sz. alatt vármörkerületi parancsnokság gh.-ban nyerhetők. 946

Egy
szoba, konyha mellékhelyiségekkel kiadó. — Széchenyi ut 21. 948

EGY
elegánsan butorozott utcai szoba kiadó. Egyetemi hallgatóknak alkalmas. Károly Ferenc József-ut 26/b új villa. 2689

EGY SZOBA
konyha, fűkamara kevés házidológérral azonnal kiadó Olajút 2. sz. 911

Butorozott
szoba kiadó Bethlen utca 3. 939

Forgalmas
helyen Hatvan utcán nagy műhelynek felelő részre bármilyen célra kiadó Értekezni Bercsényi 27 1001

Szoba
butorozott, lépcsőházból nyíló, kiadó. Alföldi palota II. 1. 5168

Lakások
egy és kétszobásak, boltok, műhelyek, nagy pincék, azonnal, novemberre 15 emeleti szoba tetszés szerint csoportosítva kiadó — Sümeginél Csapó 11. 972

Két
szép zöld cserépkályha olcsón eladó. Hadházi ut 13. 949

Utcai
szoba, konyha, speiz október 1-re kiadó — gyermekeknek, Bercsényi u. 105. 940

Pincelakás
azonnal kiadó, József kir. herceg u 59 5673

Kétszobás
urilakás november elsejére kiadó. Megtekinthető délutánonként. Kölcsey u. 10. 958

Külföldrejárati
butorozott szoba kiadó Bundi u 15. II. lakás. 5133

Kiadó
azonnal külföldrejárati utcai butorozott szoba Eötvös utca 59 6876

Központban
külön bejárati nagy száraz és tiszta butorozott szoba egy vagy két ágyval uri családnak október 1-től kiadó. Cim: Városház trafik, Piac-utca.

Kiadó garzon lakás
vagy irodahelyiség céljára 2 szoba lépcsőházi bejárattal. Felvilágosítás Ferenc József ut 16, házmeztérnél. 1119

KERESLET

Társ
kerestetik 800 pengővel régebben fennálló vállalatához Cim a Hajdúföldnél 976

Jól
főzni tudó minden október 1-re kerestetik kis családnak. Jelentkezni Miklós utca 6. 989

Azonnali
belépésre keresünk nőt vagy férfit, ki perfekt könyvelő, gyors és gépiro. Irásbeli ajánlatokat Balog Dávid Fakereskedelmi Rt. Külsővársér 14 címre kérünk 5186

Egy
megbízható szerény német leány felvétetik. Cim a kiadóban 5185

Kifutófiu
fűszerüzletben október 1-ére bennékezésével felvétetik. Burgundia 14 1008

Használt
kaptafát megveszen — Balogh László Nép-ház Pincelakás 1011

Cipészegéd
vegyes munkára felvétetik Rakovszki utca 12 Koós cipész. 1008

Megbízható
kaucióképes férfi pénzbeszedő vagy raktárnoki állást keres. — Cim a kiadóban 1016

Lakatos tanuló
felvétetik köztárral és lakással Simonffy utca 53. 6919

Jómunkás
fodrászsegéd felvétetik Forgácsnál 6924

Kis
pincehelyiséget keres lakásnak magános nő. Molnár Julia Teleki u 78. szám 6926

Fiatal
fiut hetesnek és mosogató asszonyt felvesz a Gambriusz 6927

Ügyes
megbízható fiu kifutónak felvétetik az Angol Magyar Szállító Részvénytársaságnál 6930

Megvételre
keresek 20 holdas lehetőleg tanyás, barna homok kisbirtokot — Ügynököt díjazok. — Villás Gyula Kopócs apáti Szabolcs megye. 6923

Egy
manikűrös kisasszony felvétetik. Külsővársér 7. Szabó. 5212

Tanonc
felvétetik Zelinger Ede festőnél. Darabos-utca 16. 5128

Suche,
deutsches Fräulein für 1-ten október in ein Mädchenpensionat. Proper, Szent Anna 18. 5042

Férjhezmenendők
és nősülendők forduljanak bizalommal Információs irodához. Piac 64., hátul. 5097

Árvaleány
otthont keres, minden munkát vállal. Szent Anna-utca 36. 6835

Éves
tehenészt keresek fiatal okt. 1-re. Horváth, Kandia 8. 992

Felestartásra
sertést vállalom tanynára és fejősteheneket. Értekezhetni Bercsényi 43. alatt. 956

B. listás
tisztviselőket, nyugdíjas állami altiszteket magas jutalékkal és fizetéssel, igen könnyű üzletág fejlesztésére felvesz a Phoenix Életbiztosító Sársaság. — Jelentkezés kedden d. e. 9—12 óráig, d. u. 3—6 ig, Simonffy utca 1. 901

Tanuló
leányokat felvesz Vági Rózi női divatszalonja Vörösmarty utca 18. 5148

Földet
bérbe keresek 30—50 holdig. Ajánlatot kérnek Hajvan-utca 22. 1003

Biztosítási
szakmába jártas urak felvétetnek Hatvan u. 22. irodában 1005

Kifutófiu
fűszerüzletbe október 1 re bentékezésével felvétetik Burgundia utca 14. szám 1008

Egy
megbízható szerény németleány felvétetik, cim a kiadóban 1006

Vasalónok
felvétetnek Koncz keletestő nagyüzemében Péterfia 30 5167

Községi
pénztárnok 4 polgárral, vagyoni garanciával megfelelő állást keres. — Bővebbet: Klapka utca 46. 1010

1000 pengő
kölcsönt keresek 6 hónapra jóállással. Cim a kiadóban 981

Hölgyek
katholikus családoknál kegyeszek terjesztésével szépen kereshetnek Cim a Hajdúföldnél 975

Butorozott
féregmntes tiszta emeleti szobát keres uriember Széchenyi-utcán. Cimeket Széchenyi utca 6. Hirlap-árudába kérem 1015

Hölgyfodrász
társul kerestetik Piac-utcai üzlethez. Cimét „jó munkás” jelígre kérem a Debreceni Ujság kiadójába. 6820

AJÁNLAT

Zongorát
tanítok, ak démi tanterv szerint jutányosan Thaly Kálmán 12 1173

Megbízható
soffőr méltányos fizetésért állást vállal — Homokkert, Lónyai-u. 11 szám 5866

Zongora
órákat ad régi praxissal bíró tanárnő. Kivánatra zenedében vizgátat. Magyar nótákat is tanít nagy eredménnyel. jutányosan Cim a kiadóban

Könyvelést,
pénztárkezelést vállal elsősorú munkacso. Cim a kiadóban. 5142

Katonatiszti
család Grázban okt. 1-re uri házból való lányokat penzióba fogad. Elsősorú német tanítás, szép lakás, jó ellátás, mérsékelt árak Bővebbet: Gerhard Simonyi ut 27 959

OCSÓBB LETT A SERTESHUS!
Egy kiló fűves vagy karaj 2.60. Egy kiló sódar csont nélkül 2.60. Egy kiló sódar csonttal 2.40. Egy kiló vékonyoldal 2.00. Egy kiló bőrös hus 1.40. Egy kiló köröm 0.80. Takács hentesnél, Városi bérház, Simonffy u. 6751

Német nyelvtanítás.
Magas társalgási német nyelvből úgy kezdődnek, mint haladónak jutányos áron alapos németórát adok. Kivánatra házhöz is elmegyek. Ernyeyné, Rákóczi u. 36. 5134

Zongorahangoló
Gärtner, Széchenyi u. 15. szám 5162

Gazdaságba
ajánlkozok jan. 1-ei belépésre földmives iskolát végzett 40 éves nő, kiscsaládos, szerény igényű egyén, kisebb gazd. szerszám javításokat elvállalok. Kitünő bizonyítványokkal rendelkezem. Cim a Hajdúföld kiadóhivatalában. 985

Ablakok
minden nagyságban készen kaphatók Blatter Kálmánál volt Sziv utca 14. 967

Varrónő
női kabátok, felsőruhák varrásához házakhoz ajánlkozok. — Cimét a Debreceni Ujsághoz „Szorgalmas” jelígre sziveskedjenek bejelenteni. Vindékre is elmegyek. 5865

DEBRECENI FAIPAR RT.
Király-u. 4. Telefon: 3-41.

Hálószoba, ebédlő, uriszoba, és egyéb **Butorok** legjobb minőségben jótállással.

- Házhelyek**
a Monostorpályi- és gróf Vécsey-utca sarkán elterülő nagy szőlő ingatlanból még néhány házhely eladó. Érdeklődők a házhelyek ára, valamint az előnyös havi fizetési feltételekről felvilágosítást nyerhetnek a tulajdonosnál. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth-u. 8.
- Lipták Gyula**
álmosdi nagybérlő 30—35 darab szarvasmarhát részes teletelésre elvállalal.
- Ilonka**
Czegledi uri és hölgyfodrász külön női szalonjában dolgozik. Csapó-utca 54. 1019
- Vállalok**
8—10 darab szarvasmarhát feles teletelésre. Cim: Éliás Ódón Kótaj. Szabolcsmegeye. 1018
- Mosni,**
vasalni házakhoz megyek. Kar-utca 7. 6920
- Középkoru**
asszony bejáró főzőnek ajánlkozik. Cim Eötvös-utca 31. szám. 6929
- Paplant**
varrni házhöz megyek Cim: „paplan” jelígre a kiadóba kérek leadni. 6928
- Beiráskor**
gpermeke szemét vizsgáltassa meg szemorvossal Löbl látzerezsz 4772
- Kereskedelmi**
vállalatnál 15.000 P óvadékkal vezető tisztviselői állás betöltendő f. évi október 1-re. — Ajánlatokat „Bizalmas” jelígre a kiadóba kérek. 5131
- Feles művelésre**
kiadó 90 hold föld, homokos. Cim a kiadóban megtudható. 955
- Iskolahegedű**
vonóval 16 pengő, hurok, tokok és mindenféle alkatrészek legolcsóbban kapható Schmidt hangszerüzletében. 5085
- Bérrautó**
uj, üzembiztos, megrendelhető Piac 89. Telefon 143. Balázs. 5068
- Ezerjő**
fajtszta 2 éves gyökerez szőlővessző eladó. Fajborok magasfokúak literenként is a legalacsonyabb napiáron Arany János-u. 30. és Rásó Gyula-utca 2., vagongyár végében, az Öreg-tanya mellett.
- Zálogház**
Hunyadi-u. 14. előnyös kölcsönökét folyósít mindenféle tárgyakra és árukra. 4917
- Csirkebuzát, ocsut**
magas áron veszek. „Hortobágy” malom, usztúzet. 5124
- 1 pengőért**
négy fogásos ebéd. Kötőházikoszt Csapó u 19 (Knoll ház) Udvaron közvetlen balra
- Kárpitos**
szaküzlet Piac utca 44 udvarban. Kész árúk és javítások legjobb beszerzési helye Varga József Telefon 16—54 6712
- Tölgyfa,**
bükfa vagy porosz kőszén legjutányosabban beszerezhető, egy mázsát már hazaszállítuk. Rákóczi u. 18. 6822
- Társalgási**
nómet irodalmi tanítók, kezdeknek is órákat adok igen kedvező feltételek mellett. Ernyeiné, Darabos ucca 48. 5033
- Monogramhímző**
szalon dr Szűcs Andorné Szent Anna u. 6. Telefon 670 4809
- Karbolineum**
nagy és kis mennyiségben olcsón kapható. Klein festéküzlet, Arany János 10. — Telefon 13—46 5099
- Idősebb**
urinő vidékre csecsemő gondozására jobb csalághoz elmenne. Leveleket fizetés megjelölésével Balmazújváros, Csegei utca 15. alá kérek. 5898
- Német**
nyelvórák azonnali konverzacioval okleveles pedagógusnál, Kossuth-utca 30. 6892

ELADÁS

Onossay utca
17 számú ház, üzlethelyiséggel és pénzintézetű teherrel eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet Kossuth utca 8.

Gyönyörű
ebédlők, háló, Schöberl ágyak, rézágak matracok, magános szekrények, butorok és mindenféle ingóságok legjutányosabban kaphatók az Ingóságközvetítőnél. 6934

Eladó házak
Mester utca 6. számú ház teljesen jókarban jutányos áron, Garai utca 25. számú modern lakásokkal, József kir. herceg u. 22. számú ház áron alól eladó, Hadházi u. 23. alapincézett ház több lakással. Kizárólagos megbízott Máté ingatlaniroda Piac utca 30. szám. 6935

Karikahajós
varrógép és gomblyuk varrógép eladó, Csonkai-u. 44. 6915

Gépirást,
sokszorosítást vállalnak a Wirth nővérek, Piac 59., III. em. 5182

Kurucz-utca
22. sz. jó családirház sürgősen eladó, beköltözhető. 6916

Egy
komplett telitopolya háló, kevésbé használt, elköltözés miatt sürgősen eladó. Baross-u. 14. 6932

Eladó
két hold tetelelőld az Újfalván, a szegényházhoz egy negyedóra járás. Érkezni Magoss-utca 4. 6918

Keveset
használt fürdőszoba berendezés jutányosan eladó. Telefon 16—79 5188

RÁDIO
4 és 3 lámpás, igen olcsó árban komplett telepekkel felszerelve eladó. Megtekinthető Vendég-utca 54. szám alatt (5-ik ajtó). 1002

Eladó
nagy jövedelmű bérház átadó üzletekkel, lakással, istállóval. Ugyanott bolthelyiség, kétszobás lakás kiadó. Hatvan-utca 55. 6936

Styria
kerékpár, kitűnő karban, eladó. Kossuth-utca 59.

Eladó
vámospécsi kővesut mentén, az Újfalván 3000 négyszögöl szőlő, gyümölcsös, kertészetre kiválóan alkalmas föld, nagyon jó lakóházzal, az egész, vagy kisebb darabokban is. Érdeklődni a helyszínen, vagy Posta-utca 5/b. 5160

Eladó
ház jömenetelű fűszerüzlettel. Katz-telep, Sárosi ut 11. 5049

Virágcserepek
és ablakszárnyak eladók. Kossuth u. 50.

10 ezer
üveglemez eladó, fillér darabja. Takács fényképész Kálvintér. 934

Borsodban
500, Zemplémben 450 prima bérlet, 35, 38, 280—290 holdas tanysbirtokokolcsóáron kedvező fizetési feltételekkel eladók. Miskolcon és környékén pékség, családi házak és bérpaloták, vízi és gőzmalom, szálloda és vendéglők eladók és átadók. Megbízott a Nádasdy ingatlanforgalmi iroda Miskolc, Széchenyi u. 18. 2200 holdas birtok teljes élő és holt felszereléssel eladó. 952

Rother
ucca 10. sz. háromszobás lakás nagy telekkel eladó. 964

Eladók
magános ebédlőkrendenc, konzultúrkör, szalon, asztalok, konyha asztal. Kálvint tér 4 emelet. 962

Eladó
Nyilastelep, Munkás-utca végén 94. sz. saroktelek. Bővebbet Kollégiumi kapus.

Eladó
egy házhely Mester-utcai sorompónál. Értekezni Gazdák Bankja, Kossuth-utca. 6887 használt hordók, beton kanális csövek. Arany János-utca 15., utcai lakás. 6899

Kályha,
zománcozott, folytonzó „Premier” eladó, Böszörményi ut 22. 1013

Eladó
egy márványlapos ebédlőszekrény s jókarban levő butorok. Böszörményi ut 19. szám. 6811

Motorkerékpár,
keveset használt, Matchless angol gyártmányu, 500 cm-es, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Hungária üzemfelszerelési Hunyadi tizenegy. 5098

Fajgalambok
fajbaromfiak eladók Harsányi Gusztáv u. 10 szám. Homokkert 6856

Cukorrépa
ötsház mázsa, Bajonta állomásról októberi szállításra eladó Ajánlatot kér Sándortanyai gazdaság Bajonta, Bihar megye. 957

Eladó
csendes családi ház, alapincézve. Vendég-utca 10. 928

Eladó
háló, ebédlő, börgarnitúra, nagy tükör, antik komót, plüss divány, hencser, több butorok Széchenyi-u. 8. Szentpéteri. 6142

Írógép
eredeti amerikai gyártmány, kitűnő karban olcsón eladó. Késes u. 32. 4774

VEGYES

Tisztelettel
értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Sarok utca 2. sz. alatt új órástüzletet nyitottam, hol mindenféle szakbavágó murkát a legolcsóbb árban 1 év! jótállás mellett vállalom. Kötüntetve az új ingaórák előállításáért. Szives támogatást kér Sigei Antal órásmester. 6831

Háromszor villant meg a dakos...

Sokáig feküdt érzéketlen bódulatban János hadnagy. Lódobogásra riadt fel. A nap már félig eltűnt nyugaton s az uton a nagy porfellegből három üldözőjét látta kibontakozni. Még a gondolkodására sem volt ideje.

Egy ugrással talpon volt. De lábára állott a szerencsétlen szürke is, mintha megérezte volna, hogy menekülniök kell. Hanem most már nem volt módja arra a hadnagynak, hogy lovát kimélje. Most szüksége volt az állat utolsó erejére, még az összerokadás árán is. Egy szempillantás alatt dobta a nyergét a szürke hátára, a másik pillanatban már rajta is ült s aztán: hajrá!

Mintha szárnya nőtt volna a halálra csigázott derék paripának. Az utolsó nagy próbára összeszedte minden erejét. Karesz teste hosszan elnyulva röpült a poros uton s János hadnagynak az az érzése volt, mintha a lovat valami csodaerejű varázslat babonázta volna meg. A nehéz csontos német lovak egyidőre jócskán el is maradtak, hanem a szürke sem bírta soká ezt az istentelen, halálos rohanást. Elvégre nem is volt csoda, hiszen azok ott hátul, pihent, erős jószágok voltak.

(Folytatjuk.)

A HÁJDUFÖLD EGÉNYEI

A fejedelem stafétája

Ira: ÖYULA DIÁK

(19)

— Lehet ám az is, hogy csak a legény maga járt erre, mert a frankfurti fogadós szolgálát az mondták, hogy az a házaspár, amely ma reggel elutazott, különböző utakon indult el. Az asszony hajóra szállt, a férfi pedig megnyergelte a lovát és München irányában lovagolt el. De lehet, hogy ez csak csel fogás volt tőle és a valóságban Mainz felé tartott.

— Nem láttam — felelte a fogadós ásitva.

— Nekünk azért mégis csak tovább kell mennünk, mert az ördög nem alszik s az a ravasz magyar elénk kerülhet.

Ezen aztán megint mérgeződött a három lovas és nagy káromkodás közepette ittak tovább.

János hadnagy úgy vette észre, hogy a zsoldosok jó ideje iddögálhattak már, mert a fogadós immár az ötödik krétavonást húzta az ajtóra, jelezvén, hogy annyi messzely bort ittak. Mivel pedig még újabb

messzelyeket rendeltek, úgy látszott, nem is igen szándékoznak valami hamarosan lóra ülni.

A hadnagy azonban épen eleget tudott már. Lábujjhegyen ment vissza a szürkéhez, nagy vigyázva elkötötte a félszorból és száron vezette a lovat, elindult.

Most már igazán azt hitte, hogy megmenekült. Mire a lovasok utnak indulnak, addig ő már gyalog is tul lesz ungon-bergen.

Hanem valamire nem számított a hadnagy. Arra, hogy a hűséges szürke még ezt a csendes vezetést sem bírja. Egy fél mérföldet még elég jó igyekezettel megtett a ló, de aztán egyre fáradtabban, egyre nehezebben lépett. Az az út, melyet a derék paripa a tokaji táborból eddig megtett s amely eddig mintegy 160 mérföldet (mai mértékben 1200 kilométert) tett ki s a hatalmas távolságot megjárta; bizony nem maradt bosszútlanul. Hiába szólongatta János hadnagy a szürkét, hiába kimélte, az már csak fertályórákra, meg percekre segített. Vagy tiszter megpihent, de most már látta, hogy nem mehet tovább. A hűséges állatot azonban nem akarta elhagyni. Busan eresztette meg a hevedert és maga is elnyult az utszélen a leheverő ló mellett.

Könny szökött a szemébe és ezer

gondolat fordult meg a fejében. A tokaji tábor, Rákóczi két szelid szemé... a kurucok nagy koldussága... aztán Then uram... a norinbergi ökörvágó ünnep... Aztán borzongva jutott eszébe a dögvészesek haláltáborá Würzburg előtt... csodálatos menekülésük... és a tegnapi nap... aztán az átkozott galambok. Ujra, még újra a felesége jutott az eszébe. Talán eléje is kerül a hajóval, mi alatt ő itt heverészik. S Mainzban csak egy napig vár rá az asszony. Ha ezalatt az idő alatt oda nem ér, akkor egyedül utazik tovább.

Majd megint a lovára esett a tekintete. Aggódo szeretettel simogatta végig a remegő állatot, az meg ráemelte nagy, vérbeborult szeméit és nézett, nézett a gazdájára hűségesen, szomoruan. Szinte érezte a fiu ezekből a halálra sanyargatott szemekből a fájdalom választ: „Hát nem birom; kicsi gazdám. Akárhogy is akarom, nem birom.”

Aztán megint a saját sorsára gondolt, a képek lázas sebességgel futottak képzeletében, végül elnyomta őt az álom. Mély, kábult, érzéstelen dermedtségben feküdt nagy ideig... A letagadott, semmibe sem vett fadaralmak urrá lettek Rákóczi hadnagyan...